

Sjöbo - en plats för tillväxt.

Budget | 2019

SJÖBO

Innehåll

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Hur planeras skattepengarna att användas	5

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

SJÖBO I VÄRLDEN	8
Befolkning	8
Från högkonjunktur till konjunkturell balans.....	9
Utvecklingen i kommunerna	10
Arbete	12
Löner och priser	12
STYRPROCESS	13
Budgetprocess	13
Målkedjan	13
HUSHÅLLNING OCH KVALITET	15
Vision	15
Finansiella mål	15
Verksamhetsmål	17
Mål medarbetare	19
EKONOMI	20
Finansiell analys av åren 2019 - 2021	20
SJÖBO SOM ARBETSGIVARE	30

VERKSAMHETERNA

Kommunövergripande verksamhet	34
Politisk verksamhet	36
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	37
Äldreomsorg	39
Individ- och familjeomsorg	41
Förskole- och fritidshems- samt grundskoleverksamhet .	43
Gymnasieskola	45
Vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder och integrationsverksamhet	47
Turism- och fritidsverksamhet	49
Kulturverksamhet	51
Teknisk verksamhet – avgiftsfinansierad	53
Teknisk verksamhet – skattefinansierad	55
Miljö- och hälsoskyddsverksamhet	57
Plan- och byggverksamhet	58
Räddningstjänst	60

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultbudget	62
Balansbudget	63
Kassaflödesbudget	64
Noter	65
Driftbudget per nämnd	66
Investeringsbudget	68
Resursfördelningsmodellen	70
Styrprinciper för Sjöbo kommun	71
Ordlista	74
Utdrag ur beslut	75

Inledning

Sjöbo - en plats för tillväxt

Kommunstyrelsens ordförande

För ökad välfärd!

Mycket går redan bra i Sjöbo kommun och vår avsikt med fyrklövernens budget för 2019 är att stärka den utvecklingen ytterligare med ett tydligt fokus på ökad välfärd.

Grunden för kommunen är bra. Vi är nu över 19 000 invånare och bostadsbyggandet är på en historiskt hög nivå. Antalet företag ökar, arbetslösheten sjunker både totalt och bland unga och skolresultaten har stabiliserats. Kommunens ekonomi är stabil men det kommer krävas åtgärder för att det ska förbli så även fortsättningsvis.

Under många år framöver består utmaningen i att behovet av kommunal service i form av förskola, skola och äldreomsorg växer snabbare än kommunens intäkter. För att klara detta kommer vi att fortsätta effektivisera arbetet i de kommunala förvaltningarna.

Budgeten för 2019 innebär många förstärkningar av välfärden, effektiviseringar och skärpt förväntan på bättre resultat i skolan – faktiskt det enda målområde där vi förra året inte nådde våra mål.

Stigande förväntningar på välfärden!

Kommuninvånarna förväntar sig bra resultat i skolan, en bra äldreomsorg och tillgång till nästan samma service på landet som i tätorten.

En generell förstärkning av samtliga nämnders budget möjliggör en fortsatt utveckling av kommunens verksamheter. Ytterligare 31 miljoner kronor tillförs förskolan, skolan och äldreomsorgen 2019, inklusive den generella pris- och lönekompensationen.

De äldre prioriteras särskilt i budgeten för att alla ska få en god och värdig ålderdom. Vår äldreomsorg håller redan hög kvalitet.

För att erbjuda högre boendestandard för personer med funktionsvariationer ersätts två befintliga gruppboistäder. Samtidigt ökar antal platser. Ytterligare medel för färdtjänst har anslagits. Insatsen är viktig i en till ytan stor kommun för att alla aktivt ska kunna delta i samhällslivet.

Jag har med oro noterat den ökade ohälsan i samhället. Bland annat ser vi ett ökande antal medborgare med psykisk ohälsa som behö-

ver insatser enligt socialtjänstlagen. Folkhälsan behöver förbättras, framförallt för våra flickor, som får sämre resultat än pojkarna i genomförd undersökning. För att möta utvecklingen har anslaget till individ- och familjeomsorgen stärkts.

Den ökande ohälsan märks även i att sjukfrånvaron för vår personal ökar. En fråga som jag har för avsikt att särskilt följa.

Sjöbo kommun kommer fortsätta att investera för att förbättra trafikmiljön och utöka gång- och cykelvägarna. Genom åtgärderna ökar trafiksäkerheten samtidigt som koldioxidbelastningen kan minska. Vi kommer även att bygga om Lövestad marknadsplats ett projekt som bedrivits i samverkan med byalaget.

Arbetet mot att utveckla helt ny stadsdel till en dynamisk plats för boende, handel och kollektivtrafik fortsätter genom utformningen av detaljplanen för spårområdet.

Det cirkulära samhället

Vi ska vidta åtgärder för att långsiktigt bevara jordens ekosystem och dess önskade funktioner, till exempel produktion av mat, energi och tillhandahållande av rent vatten. Sommarbyarna får nu successivt tillgång till kommunalt vatten och avlopp. En viktig åtgärd i arbetet med det cirkulära samhället är den återbrukscentral som byggs vilket ger möjlighet till återanvändning istället för återvinning. För att minska våra transporter planeras det för en omlastningscentral för hushållsavfall.

Genom att minska elförbrukningen i våra fastigheter och öka andelen förnyelsebar energi bidrar vi till att förbättra hållbarheten, vilket ytterligare förstärks genom att vi ska öka andelen miljöbilar.

Hållbar ekonomi

Genom en ekonomi i balans med mål för resultat och investeringar garanteras en långsiktig hållbarhet. Verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och administrativa kostnader hållas låga.

För att hantera de ekonomiska utmaningarna krävs ett ökat fokus på effektiviseringar

Sjöbo har ett eftersatt underhåll av våra kulturfastigheter och fritidsanläggningar. Ute-

blivet underhåll innebär ökade kostnader och sämre service. Underhållet åtgärdas nu successivt genom att medel avsatts såväl i drifts- som investeringsbudgeten.

Effektivisera med ny teknik

Ny teknik ger ökade möjligheter att effektivisera och förenklar vardagen för många. Samtidigt finns det förväntningar från såväl Sjöboborna som företagen på E-tjänster som förenklar och även ökar tillgängligheten. Arbetet med digitaliseringen pågår och för att stärka det ytterligare har särskilda investeringsmedel avsatts.

Hårdare konkurrens om kompetens

Sjöbo ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor. En viktig förutsättning för att säkra kompetensförsörjningen då det råder en allt hårdare konkurrens om kompetensen. Medarbetarna ska mötas av ett öppet och respektfullt klimat och erbjudas goda möjligheter att vidareutvecklas i sitt yrke. Sjöbo ska erbjuda konkurrenskraftiga löner. Då lönenivån i Sjöbo halkar efter södra Skåne förstärks den satsning som under flera år gjorts för strategiska lönesatningar då anslaget utökats i budgeten.

De kommande åren visar på ett tufft ekonomiskt läge. Det kommer också att krävas av oss som politiker att vi prioriterar och lika väl som vi tillför uppdrag måste vara beredda att välja bort delar i servicen. Genom våra engagerade medarbetare, som bidrar till att hålla en hög service-nivå gentemot medborgarna, kan vi öka kundnöjdheten.

Budgeten för 2019 innebär att vi ger en god service till Sjöboborna och samtidigt skapar goda förutsättningar att klara finansieringen av välfärdstjänsterna även på sikt.

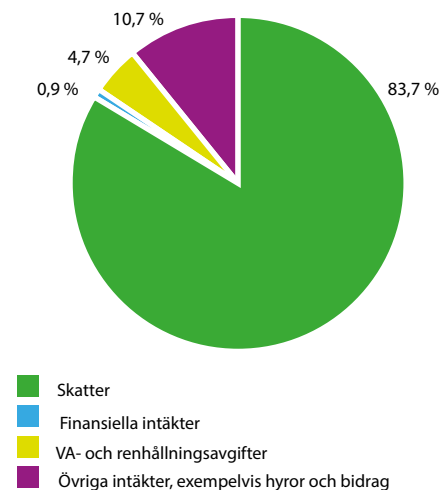

Magnus Weberg
Kommunstyrelsens ordförande

Hur planeras skattepengarna att användas?

Så här får kommunen sina pengar:

Kommunens verksamhet finansieras till största delen av kommunalskatt. För varje intjänad hundralapp betalar du som bor i Sjöbo kommun 20,92 kronor i kommunalskatt.

Så här planeras 100 kr i skatt att användas under 2019:

37,35 kr till förskola och grundskola
32,54 kr till äldre och funktionshindrade
11,24 kr till gymnasie- och vuxenutbildning
2,06 kr till fritid och kultur
5,60 kr till Infrastruktur/teknisk verksamhet
5,36 kr till individ- och Familjeomsorg
4,76 kr till kommunövergripande administration
1,10 kr till politisk verksamhet

Den största delen används till förskola och grundskola. Tillsammans med gymnasie- och vuxenutbildning används nästan hälften av de hundra kronorna för dessa verksamheter. En annan stor verksamhet inom kommunen är omsorgen om äldre och funktionshindrade.

Förvaltningsberättelse

Sjöbo och dess omvärld!

Befolkning

Efter att Sjöbo kommun under 2000-talet haft en positiv befolkningsökning mattades öknings-takten av från och med 2008, och 2010 redovisades en minskning av befolkningen. Därefter har befolkningen åter ökat.

Sjöbo kommun hade vid årsskiftet 19 071 invånare, en ökning med 329 personer. Under 2017 tilltog befolkningsökningen då den ökade med 1,7 procent, att jämföra med 2016 då ökningen motsvarade 1,2 procent. Befolkningen har till och med november 2018 ökat med 73 personer till totalt 19 144, en avmattning jämfört med samma period 2017.

Befolkningsförändring (%)¹

	2018	2019	2020	2021
Riket	1,01	1,01	1,03	1,11
Sjöbo	0,78	0,79	0,79	0,79

2017 uppgick Sveriges befolkning till drygt 10 miljoner invånare. De närmaste åren förväntas befolkningen i Sverige öka med cirka 1 procent per år, vilket motsvarar cirka 100 000 personer årligen.

¹ Enligt befolkningsprognos upprättad 2017.

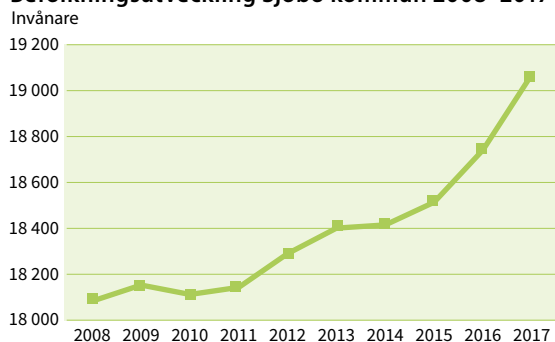
Den främsta orsaken till befolkningsökningen är nettomigration, men även födelseöverskott bidrar till ökningen. Födelseöverskottet beror på att de stora kullarna födda runt 1990 är i de mest barnafödande åldrarna. Det beror även på att barnafödandet ofta är högt för personer som nyligen invandrat.

Befolkningsökningen i Sjöbo beräknas vara något lägre än för riket, vilket framgår av ovanstående tabell. Detta överensstämmer med den historiska utvecklingen.

Befolkningen i Sjöbo förväntas årligen öka med cirka 0,8 procent, en något lägre ökning än 2017 men högre än vad som varit under senare år. Ökningen förklaras av nybyggnation av flerfamiljshus tillsammans med invandring.

Befolkningsutveckling Sjöbo kommun 2008–2017²

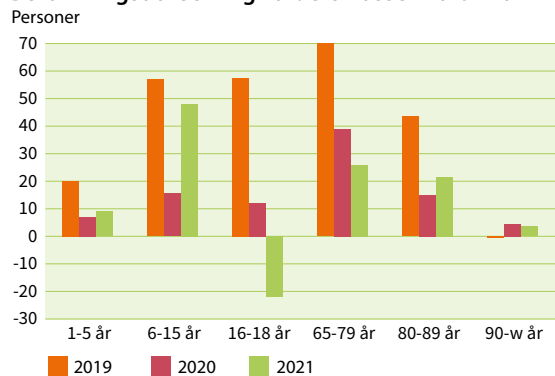

För 2018 ska befolkningen enligt prognosen för budget 2018 uppgå till 18 937 personer, vilket är 142 personer färre än vad som fanns vid årsskiftet.

För perioden 2018–2021 prognostiseras en ökning av befolkningen med i genomsnitt 150 personer årligen, samtliga åldersgrupper förväntas öka medan de som är 65 år och äldre svarar för halva befolkningsökningen. Befolkningen i Sjöbo förväntas uppgå till 19 219 personer 2018-12-31.

Vid beräkning av befolkningsförändringens påverkan på den kommunala servicen och budgeten beräknas förändringen som ett genomsnitt mellan två år. Detta görs för att fånga den förändring som sker under året. Nedanstående diagram och analys är utformat i enlighet med denna modell.

Befolkningsutveckling i åldersklasser 2019–2021

Befolkningen beräknas under perioden 2019–2021 öka med knappt 460 personer. Cirka 50 procent av ökningen är hänförlig till den äldre befolkningen som ökar med cirka 222 personer. Större ökning svarar även barn i åldern 1–15 år och ungdomar i åldern 16–18 år för.

² Befolkningsantalet i ovanstående diagram redovisas per den 31 december respektive år.

2019 beräknas åldersgruppen 65–79 år öka med cirka 70 personer och med 40 personer 2020. 2021 avtar ökningen med en ökning om knappt 30 personer. Från att tidigare ha minskat ökar nu även åldersgruppen 80–89 år, första året med cirka 40 personer. Därefter avtar ökningen årligen för att 2020 endast öka med 15 personer.

Åldersgruppen 90 år och äldre ökar marginellt under perioden.

Antalet barn i förskoleålder förväntas öka med 35 under perioden. Merparten av ökningen är hänförlig till 2019.

Antalet skolbarn ökar under perioden med 120 elever, ökningen sker huvudsakligen åren 2019 och 2021.

Åren 2019–2021 ökar åldersgruppen 16–18 år, det vill säga gymnasieungdomarna, kraftigt. 2019 förväntas ökningen av ungdomarna i gymnasieåldern uppgå till knappt 60 personer medan ökningen uppgår till totalt 12 ungdomar 2020. Från och med 2021 sker det en minskning av antalet ungdomar i åldersgruppen.

De demografiska förändringarna innebär att de behovskrävande åldersgrupperna ökar väsentligt framöver. Ett ökat antal äldre och fler barn i både förskolan, grundskolan och gymnasieskolan innebär att behoven till följd av demografiska förändringar beräknas motsvara 1–2 procent kostnadsökning årligen. För 2019 innebär det en utökning av budgeten för de berörda verksamheterna med knappt 23 mkr.

Från högkonjunktur till konjunkturell balans!

Efter³ att världsekonomin utvecklats svagt har den internationella utvecklingen stärkts under de senaste åren. Ökad tillväxt har bidragit positivt till sysselsättningen och arbetslösheten har i de flesta länder fallit under nivåerna från före finanskrisen. Det finns dock risker som kan komma att påverka utvecklingen. En risk är ett handelskrig mellan USA och flera av USA utpekade länder. Situationen mellan USA och Kina kan komma att påverka världshandeln negativt och därmed troligen tillväxten i världen.

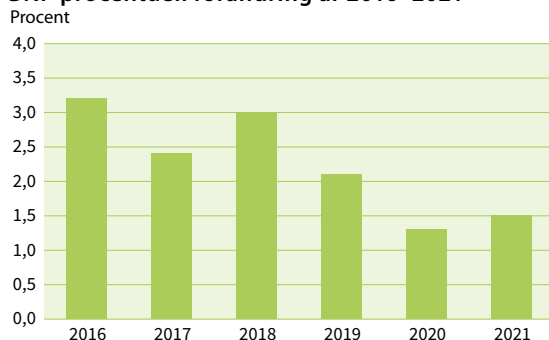
³ Omvärldsuppgifter i förvaltningsberättelsen är hämtade ur Sveriges Kommuner och Landstings Ekonomirapporten maj 2018.

Storbritanniens utträde ur EU den 31 mars 2019 kommer att få konsekvenser för framförallt länder inom EU. Risken är påtaglig att EU-ländernas något förstärkta, men sköra, tillväxt påverkas mer negativt än vad som har beräknats.

Det geopolitiska läget är mer instabilt än på länge med flera olika konfliktytor runt om i världen.

Svensk ekonomi är inne i högkonjunktur. Att svensk ekonomi har utvecklats förhållandevis starkt sedan finanskrisen beror på en positiv utveckling av den inhemska efterfrågan. När nu den internationella tillväxten tagit fart gynnas svensk export. Tillväxten har bidragit till sysselsättningsökning och bra tillväxt i skatteunderlaget.

BNP procentuell förändring år 2016–2021

2017 ökade BNP med 2,4 procent, en minskning i förhållande till 2016 med 0,8 procentenheter. 2016 var det investeringar i bostäder och migrationen som ledde till en ökad offentlig konsumtion som resulterat i ökningen. När byggnationen och migrationen nu minskar avtar även tillväxten från 2017 och framåt.

Tillväxten i inhemska efterfrågan mattas av något. Framför allt bostadsbyggandet faller från en hög nivå, men även hushållens och kommunsektorns konsumtion ökar långsammare än tidigare.

Trots ett ansträngt arbetsmarknadsläge med ökade svårigheter att rekrytera antas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. De löneavtal som slutits för de närmaste åren ligger på låga nivåer och löneglidningen förväntas vara låg. Därmed blir inflationsutvecklingen svag. Riksbankens första höjning av den svenska räntan beräknas ske i början av år 2019.

Utvecklingen i kommunerna

2017 års resultat för kommunerna motsvarar 4,4 procent av skatteintäkter och generella bidrag, det största överskottet som sektorn haft under 2000-talet. En stark utveckling av skatteunderlaget, riktade statsbidrag och större reavinsten än normalt bidrar till det goda resultatet. Det är 94 procent av kommunerna som redovisade ett positivt resultat, vilket är en försämring i förhållande till 2016 då 98 procent redovisade överskott. Sammantaget har kommunerna under de senaste tio åren haft positiva resultat som genomsnittligt motsvarar cirka 3 procent av skatter och generella statsbidrag. I dessa siffror ingår extrapengar i form av konjunkturstöd, återbetalningar från AFA Försäkring och skattehöjningar.

Sedan 2008 har medelskattesatsen ökat med 3 öre och är 2018 20,74 kronor. 20–25 kommuner har höjt skatten medan en handfull kommuner har sänkt.

Den kommunala konsumtionen fortsätter att växa relativt snabbt till följd av de ökande krav som den snabbt växande befolkningen ställer. Det är framförallt i de yngre och äldre ålderna som befolkningen ökar. Det vill säga personer som föranleder de högsta kostnaderna i kommunen då barnomsorg, skola och äldreomsorg främst riktar sig till dessa personer. Men kostnaderna har historiskt även ökat utöver vad den förändrade befolkningen föranlett. Befolkningsökningen motsvaras inte av en lika stor tillväxt av skatteunderlaget. Fram till 2020 beräknas ett gap uppstå mellan intäkter och kostnader på 40 miljarder om verksamheten fortsätter utvecklas som hittills.

Den demografiska förändringen påverkar även investeringsbehovet samtidigt som det finns behov av upprustning av befintliga byggnader och anläggningar. De planerade investeringarna ökar och det är förskolor, skolor, infrastruktur och bostäder som planeras att byggas på bred front.

Kommunkoncernernas, det vill säga inklusive de kommunala bolagen, sammantagna investeringar har ökat under en längre tid; från 72 miljarder år 2007 till 115 miljarder kronor år 2016. Det är en ökning med 37 procent jämfört med 2007. Det är de kommunala bolagen som står för en större del av kommunernas investeringar. Detta har resulterat i att låneskulden stiger.

Kommunkoncernerna har under perioden 2014 till 2016 ökat låneskulden med 21 procent, en ökning som fortsatte 2017. Sektorns skuld som andel av BNP uppgick 2016 till 13,2 procent, att jämföra med 2014 då den var 13 procent.

Den starka tillväxten av skatteunderlaget väntas fortsätta till och med 2018 och dämpas betydligt från och med 2019. Efter flera år med ökningstal på 4,5 procent eller mer förväntas ökningstakten ligga lägre än det historiska genomsnittet. Den huvudsakliga förklaringen är att ökningen av arbetade timmar upphör när konjunkturtoppen passeras.

Åren 2006–2014 ökade skatteunderlaget i samma takt som kommunsektorns kostnader i fasta priser. 2015 och 2016 ökade kostnaderna, främst som en följd av det stora antalet asylsökande. Kostnaderna för asylmottagandet har staten kompenserat kommunerna för. 2018–2020

sjunker tillväxten av skatteunderlaget samtidigt som de demografiskt betingade kostnaderna fortsätter att öka. Kostnaderna ökar även som en följd av höjd ambitionsnivå.

Prisökningarna för kommunernas kostnader väntas tillta successivt under hela perioden och ta en växande andel av skatteunderlaget i anspråk. I reala termer börjar skatteunderlagstillväxten avta redan 2017. Samtidigt som skatteunderlagstillväxten försvagas mot slutet av perioden växer befolkningen snabbare än på många år. Det innebär att det reala skatteunderlaget per invånare minskar, vilket inte inträffat sedan finanskrisen 2009–2010.

Ett annat skäl till att kostnaderna ökar är bristen på arbetskraft. Som en följd av befolkningsökningen har antalet lärare, socialsekreterare med flera ökat kraftigt. Kommunerna har nu problem med att rekrytera utbildad personal

inom många områden och bristen på arbetskraft pressar upp kostnaderna.

För att klara kommunsektorns finansiering skulle det räcka med cirka 1 procent årlig produktivetsförbättring 2018–2021. Historiskt har det alltid genomförts effektiviseringar inom kommunerna, samtidigt som verksamheten har effektiviserats har den också byggts ut. Den ekonomiska obalansen beräknas kvarstå under lång tid framöver. Här krävs långsiktiga lösningar, vilket kan vara möjligt med stöd av digitalisering och ändrade arbetssätt. Kommunerna måste också bli bättre på att använda den förbättrade tillgången till data om kvalitet och effektivitet och de jämförelsemetoder som finns tillgängliga som stöd i arbetet med effektiviseringar.

Antalet riktade statsbidrag har successivt ökat och uppgick 2016 till närmare 130 för kommuner och landsting sammantaget. Av dessa finns närmare 40 olika bidrag inom skolan och 30 inom socialtjänst och hälso- och sjukvård. I vårändringsbudgeten finns förslag om flera riktade bidrag och tillfälliga satsningar. De riktade bidragen är kortsiktiga. För att kommunerna ska kunna arbeta effektivt krävs långsiktighet och hållbara planeringsförutsättningar. Dagens ordning med detaljstyrning och riktade statsbidrag utgör en broms för effektiviseringar.

Kommunerna står inför en utmaning både vad gäller verksamhet och ekonomi. Det ställer stora krav på intern styrning, ett ökat fokus på effektivisering och även på samverkan med exempelvis regionen och andra kommuner.

Arbete

Arbetsmarknaden har befunnit sig i balans. Antalet arbetade timmar ökade snabbare än arbetskraftsutbudet, vilket innebar att arbetslösheten minskade till under 7 procent 2016. Den fortsatt höga efterfrågan medför att det blir allt svårare att rekrytera personal med rätt kompetens, framförallt inom kommunsektorn.

Arbetsmarknaden bedöms befinna sig i högkonjunktur trots en arbetslöshet på drygt 6 procent. Detta förklaras av de stora skillnaderna mellan olika grupper på arbetsmarknaden. Arbetslösheten för inrikes födda är betydligt lägre än motsvarande siffra för utrikes födda. Positivt är dock att sysselsättningen 2017 ökade främst bland utrikes födda. Arbetslösheten för

inrikes födda och andra väletablerade på arbetsmarknaden kan knappast sjunka ytterligare utan att arbetsmarknaden överhettas. Den effekten skulle mildras om integrationen av relativt nyanlända kunde förbättras och kompetensen för alla med otillräcklig utbildning och erfarenhet kunde stärkas.

Löner och priser

När arbetslösheten kommer ner mot 6,5 procent är den lägre än den är, när den är i balans. Normalt skulle det innebära högre löne- och prisökningar. Löneökningarna 2018 beräknas bli något högre än 2017 och hamna på knappt 3 procent. Det märke/norm som industrins parter satt de senaste åren har legat på cirka 2,2 procent i avtalsmässiga löneökningar. Inklusiva strukturförändringar och löneglidning har det inneburit totala timlöneökningar på knappt 3 procent enligt konjunkturlönestatistiken. Det är låga nivåer för att vara under en högkonjunktur. Timlönerna⁴ beräknas 2018 totalt öka med 2,8 procent och 2019 med 3,1 procent. Lönerna inom kommunsektorn beräknas öka mer än för näringslivet, bland annat beroende på låglönesatsningen i avtalen och på löneglidning till följd av rekryteringsproblem.

Låg inflation har gjort att reallönerna i genomsnitt ökat, trots de låga nominella löneökningarna.

Inflationen beräknad med KPIF⁵ har alltsedan början av 2014 varit långsamt stigande. Först från och med 2018 beräknas KPIF mer beständigt ligga kring drygt 2 procent. KPI⁶ beräknas under 2019 uppnå 2,2 procent.

Kostnaden för avtalspensioner har stadigt ökat i kommunerna. Det är framförallt kostnaderna för den förmånsbestämda pensionen för anställda med inkomster över taket i det allmänna pensionssystemet. Satsningen på till exempel karriärlärartjänster ökar på sikt kommunernas pensionskostnader.

En återgång till mer normal inflation ger kraftigt ökade pensionskostnader de närmaste åren.

⁴ Nationalräkenskaperna

⁵ Konsumentprisindex med fast ränta.

⁶ Konsumentprisindex.

Styrprocess

Budgetprocess

Budgeten är kommunens verktyg för planering, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Kommunfullmäktige gör i budgeten en beställning av årets verksamhet och anger utifrån vilken målsättning och inom vilka ekonomiska ramar den ska bedrivas.

Kommunfullmäktige antar årligen en treårsbudget, i enlighet med kommunallagen.

Budgetprocessen inleds i januari månad med en genomgång av omvärldsförändringar, förutsättningar och budskap. Under mars månad överlämnar nämnderna en budgetskrivelse. Av skrivelsen ska framgå viktiga förändringar, hur verksamheten klarar av sitt uppdrag och sina mål, löne- och rekryteringsläge, ekonomisk utveckling och kommentarer kring investeringsbehov.

Under februari–april uppdateras de ekonomiska förutsättningarna utifrån ny skatte- och befolkningsprognos och utifrån övriga förändringar sedan föregående budget fastställdes.

I april görs en genomgång av omvärldsförändringar, förutsättningar och investeringsäskanden. Dessutom presenterar nämnderna budgetskrivelsen. Partierna påbörjar därefter utformningen av budgetförslaget. Parallellt görs en översyn och utvärdering av indikatorerna, där förslag

utarbetas på vilka indikatorer som ska tas bort och vilka som ska tillföras.

I maj presenterar majoriteten förslag till budget för representanter för nämnder, förvaltningar och fackliga representanter.

När kommunstyrelsens arbetsutskott behandlat budgetförslaget tas det upp för facklig samverkan. De fackliga organisationerna får löpande under processen information om förutsättningarna.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fattar beslut om budgeten under juni månad. Sedan ska respektive nämnd upprätta en internbudget, som ska beslutas av nämnden senast i december året innan budgetåret börjar. I och med att det är valår kommer 2019 års budget under hösten att beslutas av det nyttillträdda kommunfullmäktige.

Målkedjan

Enligt kommunallagen (KL) 3:9 ska kommunfullmäktige besluta om mål och riktlinjer för verksamheten. Dessa är i huvudsak av övergripande karaktär.

Målmodellen består av tre olika dimensioner: verksamhet, ekonomi och medarbetare.

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2010 om Sjöbo kommuns vision 2020. Visionens fem målområden är de samhällsområden där en positiv utveckling påverkar alla kommunens invånare och har stor betydelse för framtidens Sjöbo. Målområdenas syfte är att bidra till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Varje målområde består av upp till fem inriktningsmål och till varje inriktningsmål hör en text som ska vara beskrivande och inspirerande, inte styrande. I budgeten har inriktningsmålen kompletterats med indikatorer. En indikator är ett nyckeltal/mått som belyser viktiga aspekter av verksamheten på ett överskådligt sätt och som det är viktigt att sträva efter. Vilka verksamheter som ansvarar för att uppnå respektive indikator framgår av avsnittet Verksamheterna.

För samtliga indikatorer gäller att graden av måluppfyllelse mäts genom att årets utfall jämförs med föregående års utfall.

De finansiella målen följs upp för kommunen totalt, medan personalmålen följs upp per nämnd.

Respektive förvaltningschef upprättar en verksamhetsplan med den fastställda budgeten som underlag. Verksamhetsplanen utgör en beskrivning av den planerade verksamheten och används för att kontinuerligt utveckla och förbättra verksamheten. Planen beskriver vilka aktiviteter och åtgärder som ska vidtas utifrån beslutade ekonomiska ramar för att under året uppnå de mål som fastställts av riksdag, kommunfullmäktige och nämnd. Planen ska koppla ihop den kortsiktiga verksamhetsstyrningen med den långsiktiga visionen och strategin. De åtgärder som krävs för att uppnå uppsatta mål ska beskrivas så konkret som möjligt och av beskrivningen ska det framgå vilka åtgärder och aktiviteter som vidtas, vem som är ansvarig och en tidplan. I verksamhetsplanen ska det även framgå hur den

aktuella indikatorn ska mätas. Verksamhetsplanen lämnas som information till nämnden.

Därefter ska respektive enhet upprätta en lokal handlingsplan utifrån förvaltningschefens verksamhetsplan, där det ska framgå vilka aktiviteter enheten kommer att vidta för att uppfylla sina uppdrag.

Sista steget i målkedjan är medarbetarens individuella plan som anger medarbetarens åtgärder för att bidra till att kommunens målsättning uppnås under året.

En ny vision som ska gälla från och med 2020 håller på att utarbetas. Parallellt görs en översyn av målstyrningsmodellen.

Modell för målstyrning

Hushållning och kvalitet

Syftet med vision, inriktningsmål och indikatorer är att skapa en grund för god ekonomisk hushållning ur både ett verksamhetsmässigt och finansiellt perspektiv.

Vision

Sjöbo – en plats för tillväxt med innovation och attraktivt boende

Finansiella mål

Utgångspunkten för de finansiella målen har varit Sjöbos positiva utveckling under de senare åren, med en budget i balans och en god budgetdisciplin.

Resultat

För att finansiera en verksamhet över tiden krävs normalt sett mer än ett nollresultat. I Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) skrift om ”Hushållning i lagens namn” listas ett flertal skäl till att kommuner behöver positiva resultat för att nå god ekonomisk hushållning. Till skillnad från flertalet andra kommuner har

Sjöbo kommun försäkrat pensionsåtagandet som upparbetats före 1998, vilket medför att Sjöbo, till skillnad från andra kommuner, inte behöver ha positiva resultat för att hantera nuvarande och kommande pensionskostnader. De av SKL:s skäl som berör pensionskostnaderna har inte beaktats nedan:

Finansiera investeringar och värdesäkra anläggningstillgångar. För att täcka kostnader för förslitning av tillgångar görs avskrivningar. Avskrivningar görs på historiska anskaffningsvärden utan hänsyn till inflationsrelaterad värdeminskning. Samtidigt är ny utrustning ofta utvecklad och mer avancerad än den som ersätts, vilket vanligen innebär att den är dyrare.

Konjunkturen påverkar skatteunderlaget. Många har svårt att hinna parera kostnadsutvecklingen vid intäktsvängningar. Det är även svårt att förutse eller styra kostnadsutvecklingen för vissa verksamheter. Via överskott erhålls en buffert som gör att kommunen bättre kan hantera osäkra prognoser utan att tvingas till kortsiktiga besparingsåtgärder. Ett alternativ är att arbeta med mer långsiktiga målsättningar där det är möjligt för resultatet att variera.

Resurser för utveckling. En allmän erfarenhet är att det finns ett samband mellan en välskött ekonomi och en bra verksamhet. För att även genomföra offensiva satsningar och verksamhetsutveckling krävs att det finns en ekonomi som tillåter detta. De som alltid lever på eller under marginalen hamnar lätt i ett läge med ett ständigt ekonomiskt gnetande och detta arbete tar ofta stor kraft från organisationen, som då inte kan fokusera på den mer strategiska och långsiktiga planeringen.

Genom att ta ställning till ambitionerna för ovanstående faktorer går det att räkna fram ungefär vilket överskott som krävs i resultaträkningen.

Kommunens ekonomiska mål består dels av årliga mål i kommunens budget, dels riktlinjer för god ekonomisk hushållning som tar sikte på ett längre perspektiv. De mål som anges i punkterna nedan är, om inget annat anges, hämtade från budgeten.

Resultatmål

Då pensionsåtagandet som upparbetats före 1998 försäkrats, bedöms Sjöbo behöva ett resultat som över tiden uppgår till 1 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag för att uppnå god ekonomisk hushållning. Det är det positiva resultatet som kan användas för att möta svängningar i skatteintäkter, övriga intäkter och kostnader. Storleken på det positiva resultatet påverkar också utrymmet för investeringar.

Mål

Årets resultat ska vara lägst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

2015 Bokslut	2016 Bokslut	2017 Bokslut	2018 Budget	2019 Budget
3,3 %	2,4 %	2,4 %	1,0 %	1,0 %

Kommunen klarar målsättningen både budgetåret och historiskt.

I kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning anges att nyckeltalet över en femårsperiod i genomsnitt ska vara minst 1 procent. Av ovanstående tabell framgår att även denna målsättning klaras då genomsnittet för perioden är 2,0 procent.

Investeringar

En tumregel för god ekonomisk hushållning är att investeringar i skattefinansierad verksamhet inte ska överstiga summan av resultatet plus avskrivningar. Det innebär att investeringar i skattefinansierad verksamhet inte bör lånefinansieras, eftersom räntekostnader för lån och avskrivningar minskar utrymmet för annan verksamhet. Investeringar är till sin natur långsiktiga och även investeringsverksamheten bör ses över en längre period, för att kunna hantera fluktuationer mellan åren.

Mål

Över en fyraårsperiod ska inte nettoinvesteringarna för den skattefinansierade verksamheten överstiga summan av avskrivningar och årets resultat för denna verksamhet.

mnkr	2016 Bok- slut	2017 Bok- slut	2018 Bud- get	2019 Bud- get	2016– 2019
Investerings- utrymme	44,7	38,0	27,8	32,0	142,5
Netto- investeringar	23,3	26,1	52,5	32,1	134,0

Som framgår av tabellen innebär budgeten att målsättningen klaras i och med att investeringsutrymmet överstiger de planerade investeringarna under avstämningsperioden. För 2018 och 2019 ligger investeringsnivåerna över vad avskrivningar och årets resultat medger. Den höga investeringsnivån 2018 möjliggörs av lägre investeringsvolym och högre resultat i början av mätperioden. Framöver kommer det att ställas krav på minskad investeringsvolym och/eller högre resultat om målsättningen ska uppnås.

I riktlinjer för god ekonomisk hushållning finns målsättningen att investeringar fullt ut ska vara självfinansierade. Dock finns också tillägget att för den avgiftsfinansierade vatten- och avloppsverksamheten kan undantag göras efter en bedömning av hur taxenivåerna påverkas. Investeringsnivån inom VA-verksamheten är fortsatt hög. Bedömningen från tekniska nämnden är att taxorna behöver höjas, bland annat med hänvisning till ökade kapitalkostnader.

Kontroll och budgetföljsamhet

Eftersom marginalerna är små krävs en god budgetföljsamhet för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Mål

Nämndernas avvikelse i förhållande till kommunbidraget ska vara noll eller bättre.

Verksamhetsmål Målområde 1 – Livskvalitet Ett gott liv och en aktiv fritid

Sjöbos invånare erbjuds ett gott liv i livets alla skeenden. Här finns ett rikt och varierat kulturliv. Det är nära till god vård och omsorg för alla i kommunen.

Sjöbo erbjuder en aktiv fritid. Naturen och tystnaden finns nära för alla. Idrott i en god idrottsmiljö finns för barn, unga och vuxna. Folkhälsan blir allt bättre.

INDIKATOR

Nöjd-Region-Index ska förbättras.

Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.

Antalet överenskommelser med andra samhällsaktörer gällande våld i nära relationer ska öka.

Tillgänglighet och delaktighet

Alla kommuninvånare känner sig delaktiga i samhället och i samhällets utveckling. Alla har möjlighet att ta del av det som erbjuds och kan påverka utbudet. I Sjöbo är det nära till beslutsfattare och korta beslutsvägar. Det är lätt att hitta rätt i samhället och i livet.

INDIKATOR

Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.

Tillgängligheten på kommunens kommunikationskanaler ska öka.

Attraktivt och mångsidigt boende

Samhälle eller landsbygd, flerfamiljshus, villa, gård eller lägenhet – valmöjligheterna när det gäller boende är många i Sjöbo. Nya bostadsområden för nybyggnation finns både centralt i Sjöbo

och i områden utanför centralorten. Kommunen erbjuder unika möjligheter vad gäller nybyggnation med närhet till skolor, affärer och företagsbyar, men också till skog och rekreation.

INDIKATOR

Kommunens flyttnetto ska vara positivt.

Mångfald och valfrihet

Sjöbo har plats för alla och uppmuntrar och värnar om mångfald i samhället. Kommunen är till för alla och alla har samma frihet att göra sina livsval. Det finns mycket att välja på genom hela livet – fri och offentlig förskola, skola och yrkesutbildningar, privat och offentlig vård och omsorg. Sjöbo är öppet för alla oavsett etnisk bakgrund, kultur, religion eller sexuell läggning.

Målområde 2 – Kunskap

Elevers förutsättningar står i centrum

Alla barns och ungas unika egenskaper och förutsättningar att utvecklas och ta till sig kunskap och färdigheter är ständigt i fokus i skolarbetet. Eleverna har stor delaktighet och stort inflytande över skolans arbete.

Hög kvalitet på den pedagogiska verksamheten

Sjöbos pedagogiska verksamhet utvecklas ständigt. Nya pedagogiska rön fångas upp och appliceras i skolarbetet. Detta ger hög kvalitet på utbildningen och kontinuerlig förnyelse inom hela skolområdet i Sjöbo.

INDIKATOR

Andelen barn/elever som upplever lugn och ro i förskolan/skolan ska öka.

Alla elever ska nå kunskapsmålen/-kraven när de lämnar grundskolan.

Andel elever som fullföljt gymnasieutbildning inom fyra år ska öka.

Möjligheter till livslångt lärande

I Sjöbo finns goda möjligheter till vidareutbildning med många olika studievägar.

INDIKATOR

Antalet deltagare i vuxenutbildningen som uppnår behörighet för vidare studier ska öka.

Andel elever som uppnår grundläggande behörighet till yrkeshögskola/högskola/universitet ska öka.

Yrkesinriktad högre utbildning

Idag finns grundskola, gymnasieskola med program för yrkesutbildning inom transport och bygg. Högskoleutbildningar etableras i kommunen. Eftergymnasiala utbildnings- och lärlingsprogram etableras med stor flexibilitet för att tillgodose små företags och olika branschers behov av yrkesutbildad arbetskraft.

Målområde 3 – Företagande och arbete

Positivt klimat för entreprenörskap

INDIKATOR

Inom ett sammanhängande område i anslutning till väg 11 och 13 ska det finnas minst 10 000 kvm mark tillgänglig för företagsetablering.

Antalet rådgivningar som Nyföretagarcentrum genomför ska öka.

Fortsatt satsning på "de gröna näringarna"

Lantbruksföretagen har genomgått en förändring under den senaste tioårsperioden. Sjöbo arbetar för en god lantbruksutveckling. Hästnäringen är en betydande del av kommunens gröna näringar och en fortsatt positiv utveckling sker. Djuromsorgen och livsmedelsproduktionen inom de gröna näringarna håller hög kvalitet för att erbjuda konsumenterna förstklassiga, närproducerade livsmedel och detta har stärkt lantbruksföretagens konkurrenskraft.

INDIKATOR

Andelen avtal med små och medelstora livsmedelsföretag ska öka.

Ett livskraftigt näringsliv

Sjöbos näringsliv präglas av stabilitet, resurshushållning och utvecklingskraft, det vill säga hållbarhet med lönsamma företag och många arbetstillfällen. Tillgången på välutbildad arbetskraft är god och kommunen strävar efter att erbjuda de utbildningar som efterfrågas. Näringslivet karaktäriseras av mångsidighet och nyskapande.

INDIKATOR

Antalet nyregistrerade företag per 1 000 invånare ska öka.

Antalet kommunala verksamheter som konkurrensetas ut enligt lagen om offentlig upphandling/andubud ska öka.

Samverkan med forskning och utbildning

Samarbete mellan företag, näringsliv, högskola, universitet, forskning, den offentliga sektorn och politiken är viktigt för näringslivsutvecklingen och en integrerad del i Sjöbos näringslivspolitik. Nya produkter, nya forskningsrön, utveckling av skolor och utbildningar utvecklar Sjöbos näringsliv.

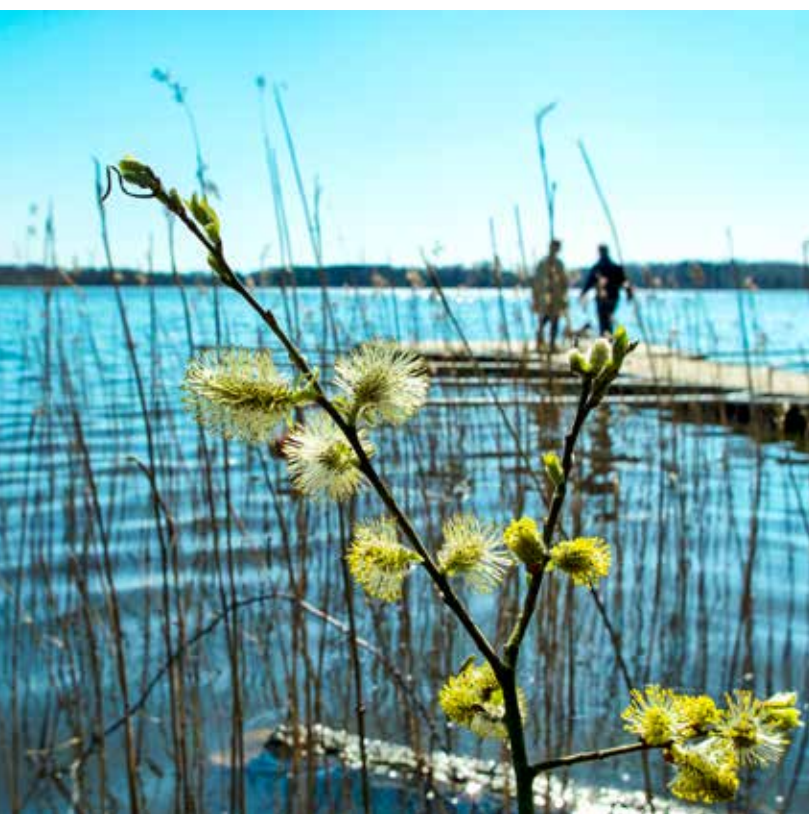

INDIKATOR

Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.

Målområde 4 – Infrastruktur

Utbyggnad av vägnät och ökad trafiksäkerhet

Det är lätt att ta sig fram. Vägnätet, både för motorfordon, gående och cyklister, och de allmänna kommunikationerna har hög standard och hög säkerhet.

INDIKATOR

Antalet sammanhängande cykelstråk ska öka.

Kortare pendlingstider, fler bussturer och spårbunden trafik

Pendlingstiderna till storstadsområdena och mellan kommunens olika tätorter har kortats genom utbyggd infrastruktur och förbättrade allmänna kommunikationer. De allmänna kommunikationerna har ökats genom turer även mot norra Skåne och Mellanskåne. Tågförbindelser ger stora miljövinster.

INDIKATOR

Antalet resor med kollektivtrafik ska öka.

Antalet turer med kollektivtrafik mellan kommunens tätorter ska öka.

Modern ICT (informations- och kommunikationsteknik)

Utvecklingen av nya kommunikationstekniker följs och möjliggörs kontinuerligt i alla kommuner.

INDIKATOR

Antalet hushåll som bedöms ha möjlighet till god internetuppkoppling ska öka.

Målområde 5 – Hållbar utveckling

Kommunen arbetar för att alla invånare ska kunna bo och verka i Sjöbo utan att belasta miljön. Det finns ett väl utbyggt system för förnyelsebar energi, vi hushållar med våra naturresurser och tar hänsyn till våra miljövärden och klimatutvecklingen.

INDIKATOR

Total mängd hushållsavfall ska minska (kg/invånare).

Andelen hushåll anslutna till kommunalt avlopp och vatten ska öka.

Andelen icke godkända enskilda avlopp ska minska.

Andelen förnybar och återvunnen energi per kvm i de kommunala lokalerna ska öka.

Energiförbrukningen per kvm i de kommunala lokalerna ska minska.

Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Mål medarbetare

Sjöbo kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare för att i framtiden kunna behålla och rekrytera personal. Viljeinriktningen för att fortsätta utvecklas i rätt riktning finns i kommunens personalpolitiska program. Med bland annat 2016 års medarbetarundersökning som grund har det utkristalliserat sig vissa områden som behöver utvecklas vidare.

Sjöbo kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

INDIKATOR

Andelen anställda som upplever Sjöbo kommun som en bra arbetsgivare ska öka.

En god arbetsmiljö

INDIKATOR

Sjukfrånvaron i Sjöbo kommun ska vara lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner.

Tydlig och konkurrenskraftig lönepolitik

INDIKATOR

Sjöbo kommun ska, i de olika yrkeskategorierna, ha en medianlön som ligger i nivå med övriga kommuner i södra Skåne.

Ekonomi

Finansiell analys av åren 2019–2021

2018 års budget utgör underlag för 2019 års budget. Vid bedömning av utvecklingen under 2019 används budget 2018 som underlag för de angivna värdena om inget annat anges. I balansräkningen för 2019 har ingående värden justerats till det senaste helårsutfallet (2017) och för tilläggsbudgeteringar avseende investeringar 2018.

Kompensation för pris- och löneökningar

Budgetåret 2019 har verksamheternas kompensation för pris- och löneökningar beräknats till 2,9 procent avseende kostnader för entreprenader, 2,3 procent för övriga kostnader, 1,2 procent för hyror och 2,7 procent (från och med april) avseende löneökningar. Dessutom har kompensation lämnats för den helårseffekt som erhålls 2019, eftersom lönerna 2018 höjdes från och med 2018-04-01.

För strategiska lönesatsningar 2019 finns dessutom en central lönepott på 2,7 mnkr (från och med april). Den centrala potten inkluderar eventuell ersättning till enskilda verksamheter inom förskola och grundskola.

Intäkterna har vid beräkning av pris- och lönekompensation bedömts öka med 2,3 procent med undantag för interna entreprenadintäkter som räknats upp med 2,9 procent.

PO-pålägget som finansierar arbetsgivaravgifter, försäkringar, pensioner med mera, ökar från 38,33 procent till 39,17 procent i budget 2019. Nämnderna har kompenserats för kostnadsökningen som ökningen av PO-pålägget innebär.

Sammantaget har pris- och lönekompensationen för 2019 beräknats till 35,0 mnkr. Av dessa har 32,3 mnkr fördelats till verksamheterna. Centralt återfinns 2,7 mnkr avseende strukturanslag som fördelas i samband med 2019 års lönerevision. Helårseffekten av strukturbidraget 2018 beräknas till 0,7 mnkr.

Vid beräkning av kommunbidragen har hänsyn tagits till förändring av kapitaltjänstkostnaderna, till följd av ändrade avskrivningar och intern ränta, med undantag för verksamheter som erhåller budget baserad på invånarantal samt teknisk avgiftsfinansierad verksamhet. För alla verksamheter utom teknisk skattefinansierad och teknisk avgiftsfinansierad verksamhet har kapitalkostnader beräknats utifrån att investeringar i genomsnitt aktive-

ras i 31 juli. För de tekniska verksamheterna har kapitalkostnader beräknats utifrån att de aktiveras 31 december. Internräntan 2019 har minskat från 1,75 procent 2018 till 1,5 procent 2019. Internräntan beräknas även på investeringsinkomster i form av anslutningsavgifter.

Resursfördelningsmodell

Resursfördelningsmodell tillämpas för äldreomsorgsverksamheten, förskole-, fritidshems- och grundskoleverksamheten samt gymnasieverksamheten. Resursfördelningen till dessa verksamheter baseras på befolkningsprognosen för olika åldersklasser.

För teknisk verksamhet finns en resursfördelningsmodell som baseras på förändring av antalet kvadratmeter gata och cykelled som tekniska nämnden ansvarar för.

Utifrån en prognostiserad befolkningsförändring utökas kommunbidraget för förskole-, fritidshems- och grundskoleverksamheten med 9,7 mnkr. Då behovet av omsorg för åldersklassen 1–5 år har minskat från 93,0 procent till 91,9 procent minskar ersättningsnivåerna i resursfördelningsmodellen, vilket minskar kommunbidraget med 1,3 mnkr.

Inom äldreomsorgen utökas kommunbidraget med 5,3 mnkr utifrån befolkningsförändringar.

Inom gymnasieverksamheten ökar kommunbidraget med 8,9 mnkr eftersom antalet invånare i åldern 16–18 ökar.

Förändringen av antalet kvadratmeter gator, gång- och cykelleder kompenseras via resursfördelningsmodellen för att täcka underhållskostnader och skötsel. Dock är förändringen liten, vilket innebär att resurserna för detta inte utökas 2019. Detaljerad sammanställning av resursfördelningsmodellen återfinns på sidan 70.

De delar av resursfördelningsmodellen som baseras på invånarantal i olika åldersgrupper innefattar alla kostnader, det vill säga även lokal- och kapitalkostnader. Någon särskild kompensering för dessa typer av kostnader tillkommer inte. Ökning eller minskning av kostnaderna medför inte justering av resursfördelningen. Undantaget är delmodellen för teknisk verksamhet, som inte inkluderar kapitalkostnader.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Det finns tre delar i lagstiftningen kring kommunens ekonomi. Dels ställs krav på mål för god ekonomisk hushållning, vilket redovisas i ett separat avsnitt. Till det kommer att det finns lagstiftning kring balanskrav som ställer krav på att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Detta ska då tydligt specificeras i förvaltningsberättelsen i årsredovisningen.

Kommunen budgeterar 2019 med ett resultat om 10,6 mnkr, vilket innebär att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Balanskravsutredning

mnkr	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019
Årets resultat	23,9	10,0	10,6
Reducering av samtliga realisationsvinster	- 0,2	-	-
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	-	-	-
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	-	-	-
Orealiserade förluster i värdepapper	-	-	-
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	23,7	10,0	10,6
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-	-
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-	-
Balanskravsresultat	23,7	10,0	10,6

Den tredje delen i lagstiftningen kring kommunens ekonomi är möjligheten att ha en resultatutjämningsreserv vilken möjliggör att på ett genomtänkt sätt reservera en del av överskottet i goda tider för att kunna täcka upp om och

när skatteintäkterna minskar i en lågkonjunktur. Med lagstiftningen som grund har kommunen riktlinjer för resultatutjämningsreserv vilka både begränsar hur stort årligt belopp som reservationen får omfatta och hur stor den totala resultatutjämningsreserven får vara. Resultatutjämningsreserven är 77,4 mnkr och reglerna begränsar storleken till 9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den förväntade utvecklingen av rikets skatteunderlag gör att det bedöms vara möjligt att använda resultatutjämningsreserven 2019–2021 enligt nuvarande regelverk. Detta kräver dock att kommunen budgeterar med ett negativt resultat, vilket inte görs. En svårighet med att använda resultatutjämningsreserven är att det endast är en kortfristig åtgärd som inte löser långsiktiga obalanser.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

mnkr	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019
Ingående värde	77,4	77,4	77,4
Årets reservering till RUR	-	-	-
Disponering av RUR	-	-	-
Utgående värde	77,4	77,4	77,4
Utgående värde som andel av skatteintäkter och kommunal utjämning (%)	8,0	7,7	7,3

Resultat och kapacitet

Skatte- och nettokostnadsutveckling

procent	2017 Bok- slut	2018 Bud- get	2019 Bud- get	2020 Plan	2021 Plan
Skatteintäkter inklusive utjämning	5,6	3,3	5,4	4,2	3,3
Nettokostnader	5,5	5,0	5,4	4,0	3,9

Både år 2016 och år 2017 var resultaten kring 23 mnkr, det vill säga väsentligt bättre än den ekonomiska målsättningen. Budgeten 2018 innebär ett resultat i nivå med den ekonomiska målsättningen om ett resultat om lägst 1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Det innebär att jämfört med bokslut 2017 ökar nettokostnaderna 2018 betydligt snabbare än skatteintäkter inklusive kommunalekonomisk utjämning.

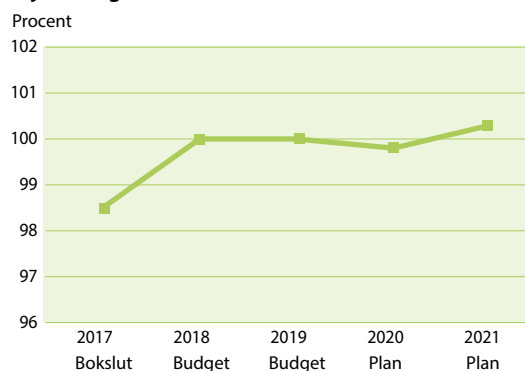
År 2019 ökar resultatnivån (+10,6 mnkr) något för att fortsatt följa den ekonomiska målsättningen om 1 procent av skatter och statsbidrag. År 2020 ökar skatteintäkterna något snabbare än kostnaderna, bland annat på grund av fler kommuninvånare. Däremot klaras inte målsättningen 2021 eftersom nettokostnaderna ökar i snabbare takt än skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag.

I planerna 2020–2021 ökar nettokostnaderna snabbt, framförallt beroende på volymökningar i verksamheterna. Motsvarande ökning finns inte i skatteintäkterna och generella statsbidrag, framför allt år 2021.

Det går även att beskriva utvecklingen genom att ställa nettokostnaderna i relation till skatteintäkter inklusive utjämning. Det är tydligt att nettokostnadernas andel av skatteintäkterna och utjämning blir högre 2021. Det krävs effektiviseringar för att utvecklingen ska brytas.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämning

En nivå över 100 procent innebär att verksamheten behöver finansieras med överskott i finansnettot. År 2019 finns ett positivt resultat om 10,6 mnkr, trots att nettokostnadernas andel av skatteintäkterna och utjämningen uppgår till 100 procent. Det är ett positivt finansnetto om 10,4 mnkr som bidrar till resultatet. Planen för 2020 innebär ett positivt resultat om 7,5 mnkr.

Avskrivningar

mnkr	2017 Bokslut	2018 Budget	2019 Budget	2020 Plan	2021 Plan
Skattefinansierat	14,1	17,8	21,4	23,9	26,5
Avgiftsfinansierat	7,5	9,4	10,2	11,0	11,6

Trenden är att investeringarna överstiger avskrivningarna, vilket bidrar till att avskrivningarna ökar år för år. En stor del av ökningen 2019 inom skattefinansierad verksamhet består av helårseffekter avseende stora investeringar 2018. En väsentlig orsak till ökningen är övergången från leasing till köp av bilar och kopiatorer. Även äldreomsorgens

satsning på digitalisering samt Malenagymnasiets fortsatta utbyte av fordon bidrar till de ökande avskrivningarna.

Det finns även ökning av avskrivningar inom den avgiftsfinansierade verksamheten. En hög investeringsnivå (65,7 mnkr exklusive anslutningsavgifter) under 2018 gör att avgiftsfinansierad verksamhet i form av VA-verksamhet har högre avskrivningskostnader år 2019. Till det kommer nyinvesteringar 2019, vilket framförallt påverkar 2020. En stor del av investeringarna avser anslutningar till kommunalt VA.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna är beräknade i enlighet med Sveriges Kommuner och Landstings skatteunderlagsprognos från oktober 2018.

Inkomstutjämningen och skatteintäkter påverkas av invånarantalet 1 november året innan. För 2019 används preliminära befolkningsciffror per den 1 november 2018. Åren 2020 och 2021 används befolkningsprognosen vid beräkning av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Generella statsbidrag och utjämning för 2019 baseras på invånarantalet 2018-01-01.

Skatteunderlag

	2017	2018	2019	2020	2021
Årlig förändring i %	4,3	3,8	3,4	3,3	3,8

Prognosen för taxeringsutfallet för 2019 visar på en tillväxt av det kommunala skatteunderlaget med 3,4 procent, vilket är sämre än genomsnittet för de tio senaste åren som ligger på 3,8 procent (2010–2019). Skatteunderlaget beräknas öka med 3,3–3,8 procent per år under perioden 2020–2021, vilket även det är under genomsnittet för de senaste tio åren.

Kommunalekonomisk utjämning

Beräkningarna av både inkomst- och kostnadsutjämningen bygger på SKL:s prognos från oktober för bidragsåret 2019 med undantag för delmodellen för befolkningsförändringar i kostnadsutjämningen. Osäkerhet om utfallet gör att SKL budgeterat avgiften (Sjöbo är inte aktuellt

för att erhålla ersättningen i delmodellen) till noll kr. Bedömningen är att avgiften kan bli ungefär 120 kr per invånare och därför har kommunal-ekonomisk utjämning (regleringsavgiften) justerats med 2,3 mnkr.

Den SKL-prognos som används utgår från den senaste beslutade vårandringsbudgeten. Övergångsregeringen har för avsikt att lägga en budgetproposition som tar avsteg i förra årets budgetproposition med uppräknings. Exakt hur budgetpropositionen är har inte presenterats. Dock är övergångsregeringen tydlig med att eventuella statsbidrag kan räknas upp men i övrigt förändras inte statsbidragen i budgetpropositionen jämfört med 2018.

Om övergångsregeringens förslag går igenom kommer bland annat följande statsbidrag påverkas (siffrorna som anges är beräknad påverkan på Sjöbos ekonomi):

- Ökade resurser till välfärden -6,6 mnkr
- Ökade resurser till välfärden (befolkningsdelen) -2,6 mnkr
- Stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling i skolan samt socioekonomiskt eftersatta kommuner -3,1 mnkr
- Ökade resurser till välfärden (flyktingdelen) +0,8 mnkr
- Stärkt bemanning inom äldreomsorgen +4,0 mnkr.

Riksdagen ska behandla förslaget senast den 15 november.

Eftersom en eventuell ny regering kan gå in och ändra i budgeten när den väl tillträder beaktas inte övergångsregeringens budgetproposition vid beräkning av statsbidragen. Den SKL-prognos som används utgår istället från den senaste beslutade vårandringsbudgeten.

2017 erhöles 212 mnkr i inkomstutjämning och för 2018 ökade bidraget med 5 mnkr till knappt 217 mnkr. Prognosen för 2019 är att inkomstutjämningen ökar med ytterligare 14,5 mnkr. Prognosen för 2019 bygger på att medelskattekraften i Sjöbo är 87,9 procent av rikets, 1,2 procent lägre än vad som antogs i budget 2018.

Under många har skattekraftsunderlaget ökat snabbare i Sjöbo än i riket i genomsnitt. Utvecklingen bröts inkomståret 2016. Prognosen är dock att med undantag för 2019 kommer skattekraftsunderlaget öka snabbare i Sjöbo än i riket i genomsnitt. Det innebär att ökningstakten i

inkomstutjämningen blir lägre och kommunen i stället i högre utsträckning får ökade skatteintäkter. År 2020 prognostiseras inkomstutjämningen öka med 6 mnkr. Ökningen beräknas bli knappt 8 mnkr 2021.

Avgiften för kostnadsutjämningen beräknas för 2019 minska med 7,6 mnkr i förhållande till 2018. Det motsvarar en minskning av avgiften med 428 kronor per invånare. Det är delmodellerna gymnasieskola och grundskola som framförallt gör att avgiften minskar. Antalet invånare i åldrarna 16–18 år ökar snabbare än genomsnittet i riket. Inom delmodellen för grundskola är det framförallt åldersgruppen 6–12 år som ökar snabbare än riket.

Även i åldersgruppen 80–89 år ökar Sjöbo snabbare eller minskar långsammare än riket. Sammantaget innebär det att Sjöbos avgift i kostnadsutjämning minskar väsentligt. Utjämningsystemet är relativt i förhållande till andra kommuner. Systemet bygger bland annat på antalet invånare i olika åldrar dels för kommunen, dels för riket som helhet. Ökar eller minskar kommunen procentuellt mer än riket som helhet, så påverkas utjämningen.

Regleringsbidraget påverkas av statens anslag för kommunalekonomisk utjämning. Regleringen mellan stat och kommuner, för bland annat ändringar i skatteregler, brukar gå via regleringsbidraget/-avgiften. Regeringens satsning om 10 mdkr (välfärds miljarderna) till kommuner och landsting inkluderas i generella statsbidrag. Den del av statsbidraget som baseras på antal asylsökande och nyanlända uppgår 2019 till 4,6 mnkr men minskar snabbt till 2,8 mnkr 2020 och 0 mnkr år 2021.

Den andra delen av satsningen baseras på invånarantal och ingår i regleringsavgiften. Efterhand som den andel av statsbidraget som baseras på antalet mottagna flyktingar och nyanlända minskar kommer andelen som baseras på befolkning öka. År 2019 beräknas den invånarbaserade delen av satsningen bli 6,6 mnkr. År 2021 när satsningen helt baseras på invånarantalet, beräknas statsbidraget bli 13,2 mnkr. Även regeringens satsning på ökade resurser till välfärden med 3,5 mdkr 2019 och 7 mdkr 2020 ingår i statsbidraget.

Regleringsavgiften förbättras från -184 kr per invånare till regleringsbidrag på 440 kr per invånare. Bidraget blir ännu högre 2020–2021 när

bland annat regeringens satsning på ökade resurser slår igenom fullt ut samt när den delen av välfärdsmiljarderna som beror på befolkningsstorlek ökar.

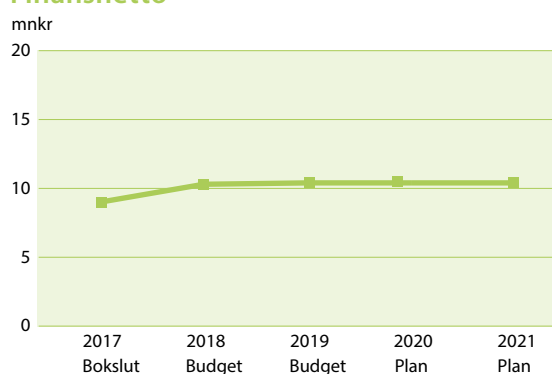
År 2019 beräknas regleringsbidraget totalt till 8,4 mnkr, vilket är 11,5 mnkr bättre än budget 2018.

Utjämningsavgiften för LSS var betydligt högre 2017 jämfört med 2018. Minskningen fortsätter 2019. Avgiften för 2019 är 5,6 mnkr, vilket är en minskning med 3,4 mnkr jämfört med året innan. Minskningen är till stor del en följd av ökat antal beslut om insatser samt att 2017 ökade personalkostnaderna i våra boende mer än riksgenomsnittet, vilket påverkar utjämningsavgiften. Utjämningsavgiften för år 2019 baseras på antalsuppgifter 1 oktober 2017.

Sjöbo kommuns intäkter av fastighetsavgiften beräknas minska med 0,3 mnkr 2019 och uppgår till 41,7 mnkr.

År 2019 ska en taxering av hyreshus göras, vilket endast i liten omfattning påverkat prognosen.

Finansnetto

Från och med 2014 har kommunen inga långfristiga skulder till kreditinstitut (eventuell leasing inte inräknat). Någon upplåning är inte heller inplanerad 2019–2021. Därför är de finansiella kostnaderna låga och består till stor del av ränta på pensionskulda och bankkostnader. De stora investeringsvolymerna 2018 och 2019 finansieras via minskad likviditet, vilket påverkar ränteintäkterna. Det låga ränteläget medför också små möjligheter för kommunen att erhålla ränteavkastning på likviditeten.

Finansnettot beräknas vara 10,4 mnkr år 2019, vilket är en förbättring med 0,1 mnkr. En stor del av det positiva finansnettot kommer av att utdelningen från bolagen beräknas till

6,0 mnkr, fördelat med hälften på AB Sjöbohem och hälften på Sjöbo Elnät AB.

Driftkostnadsandel

Driftkostnadsandel innebär att de olika kostnaderna och intäkterna i kommunen ställs i relation till skatteintäkterna, inklusive kommunal-ekonomisk utjämningsavgift. Andelen anges i procent. Negativa tecken innebär att kommunens intäkter är större än kostnaderna.

Driftkostnadsandel

Procent	2017	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter och kostnader	96,3	97,3	97,0	96,6	97,0
Avskrivningar	2,2	2,7	3,0	3,2	3,4
Driftkostnadsandel före jämförelsestörande poster och finansnetto	98,5	100,0	100,0	99,8	100,3
Finansnetto	-0,9	-1,0	-1,0	-1,0	-0,9
Driftkostnadsandel efter jämförelsestörande poster	97,6	99,0	99,0	98,8	99,4
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftkostnadsandel	97,5	99,0	99,0	98,8	99,4

En grund i god ekonomisk hushållning är att intäkterna överstiger kostnaderna och att det även finns marginaler så att investeringar kan finansieras, anläggningstillgångar kan värdesäkras och att samtliga pensionsåtaganden beaktas. En driftkostnadsandel som understiger 100 procent innebär att årets resultat är positivt.

År 2017 hade kommunen ett bra resultat, bland annat som en följd av överskott inom nämnderna. Budgeten för 2018 innebär ett lägre resultat som dock ligger i nivå med den finansiella målsättningen. Även år 2019 är resultatet i enlighet med det finansiella målet att resultatet minst ska vara 1 procent av skatter och generella statsbidrag inklusive utjämningsavgift. I tabellen ovan innebär det en driftkostnadsandel om 99 procent.

Jämfört med 2018 är det verksamhetens intäkter och kostnader som minskar medan avskrivningarnas andel beräknas öka 2019.

Trenden med att avskrivningarna ökar fortsätter under perioden, framförallt i den senare delen av planperioden. Det beror till största delen på att investeringarna fortsätter att överstiga avskrivningarna. Framförallt är det den stora investeringsvolymen 2018 som slår igenom fullt ut 2019 och drar ner resultaten.

Kommunen behöver redovisa ett överskott för att leva upp till kommunallagens krav om god ekonomisk hushållning. Ett positivt resultat bidrar bland annat till att en buffert skapas för att kunna parera kostnadsutvecklingen vid intäktssvängningar eller annan förändring av den ekonomiska utvecklingen. Via överskott skapas en buffert som gör att kommunen bättre kan hantera osäkra prognoser utan att tvingas till omedelbara åtgärder, när och om de ekonomiska förutsättningarna försämras.

År 2019 ligger driftkostnadsandelen före finansnetto på 100 procent, vilket innebär att de marginaler som kommunen behöver skapas via överskott inom finansnettot. Överskottet i finansnettot består både av utdelningar från de kommunägda företagen och av borgensavgifter när de kommunägda företagen lånar externt.

För 2019 ökar skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning kommunens intäkter med 54,2 mnkr, med oförändrad skattesats. Inkomsterna används bland annat till pris- och lönekompensation till verksamheterna på totalt 30,6 mnkr, vilket inkluderar ökade kapitalkostnader och upplösning av investeringsbidrag. Till det kommer att 2,7 mnkr återfinns i en central lönepott som även inkluderar eventuell ersättning till enskilda skolor och förskolor i det fall fördelningen medför ökad skol- och förskolepeng.

För de verksamheter som ingår i resursfördelningsmodellen utökas kommunbidraget med 22,6 mnkr (se sid 70). Av dessa beror 23,9 mnkr på ökad befolkning i aktuella åldersklasser. Resursfördelningsmodellen inkluderar även en minskning med 1,3 mnkr då efterfrågan på plats inom förskolan minskat.

För att öka antalet turer i kollektivtrafiken utökas kommunbidraget för kommunövergripande verksamhet med 0,2 mnkr.

En satsning på individ- och familjeomsorgen medför ett utökat kommunbidrag för verksamheten med 3,5 mnkr.

Inom verksamhet för personer med funktionsnedsättning medför två nya gruppboendestäder på sammanlagt 12 platser att två andra äldre gruppboendestäder på sammanlagt 9 bostäder kan stänga, samtidigt som antalet platser totalt ökar med 3 stycken. Det nya boendet medför ökade kostnader för bland annat personal och hyror, därför utökas kommunbidraget med 3,1 mnkr avseende 2019. Boendet beräknas öppna våren 2019. När boendet får full ekonomisk effekt beräknas nettokostnaderna öka år 2020 med ytterligare 1,0 mnkr.

Genomförd inventering av de kommunägda fritidsanläggningarna visar bland annat ett behov av investeringar och ökat underhåll. För att förbättra standarden på fritidsanläggningarna i Vollsjö och Fränninge ökas kommunbidraget med 0,7 mnkr. Vidare utökas kommunbidraget med 0,3 mnkr då Orabackens camping återgår i kommunal regi.

Kommunbidraget till kommunövergripande verksamhet utökas med 0,9 mnkr för att täcka ökade kostnader för färdtjänsten då förändrad betalningsmodell medför ökade kostnader.

Kommunbidraget för teknisk skattefinansierad verksamhet utökades 2018 med 0,3 mnkr för att kunna detaljplanera spårområdet. Då utökningen var temporär kvarstår inte medlen.

För att förbättra arbetsmiljön byggs räddningsstationerna om vilket medför ökade hyreskostnader. Därför utökas kommunbidraget med 0,2 mnkr.

Upphandling av skrivare inklusive service beräknas medföra 0,7 mnkr lägre kostnader per år vilket minskat respektive verksamhets kommunbidrag.

Ökat personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) medför att kostnader för under året inarbetade pensioner bedöms kunna täckas fullt ut med PO-pålägget. Därför minskas finansieringsverksamhetens kommunbidrag med 2,6 mnkr.

Pensionskostnaderna för pensionsåtagandet som upparbetats till och med 1998 beräknas år 2019 minska med 0,3 mnkr. Den årliga indexuppräknningen beräknas kunna finansieras via överskott från försäkringsbolagets placeringar.

Anslag till kommunstyrelsens förfogande har minskats med 0,7 mnkr till 7,0 mnkr. Osäkerhet kring om riktade statsbidrag till bemanningen

inom äldreomsorgen fortsätter gör att 4,0 mnkr reserveras i anslag till kommunstyrelsens förfo-
gande.

Verksamheterna förväntas effektivisera mot-
svarande 4,2 mnkr. Undantaget från krav på
effektivisering är individ- och familjeomsorg,
verksamhet för personer med funktionsnedsätt-
ning, teknisk avgiftsfinansierad verksamhet,
miljö- och hälsoskyddsverksamhet, bygg- och
planverksamhet samt räddningstjänst.

I planen för de kommande åren förväntas
nettokostnaderna öka beroende på pris- och löne-
ökningar. I planen har prognostiserad befolk-
ningsutveckling beaktats för de verksamheter
som ingår i resursfördelningsmodellen. Hänsyn
har tagits till att det inte är några val 2020 och
2021. Även ökade driftkostnader, orsakade av
planerade investeringar i form av avskrivningar,
är beaktade.

Ökade kostnader, för bland annat ökat antal
barn och äldre, medför att resultatet för 2020
och 2021 blir lägre än 2019 och 2020.

Investeringsvolym

Kommunen har en hög investeringsnivå 2019
uppgående till netto 61,9 mnkr. Exklusive
anslutningsavgifterna är investeringarna brutto
63,7 mnkr.

Den höga investeringsnivån fortsätter 2020–
2021.

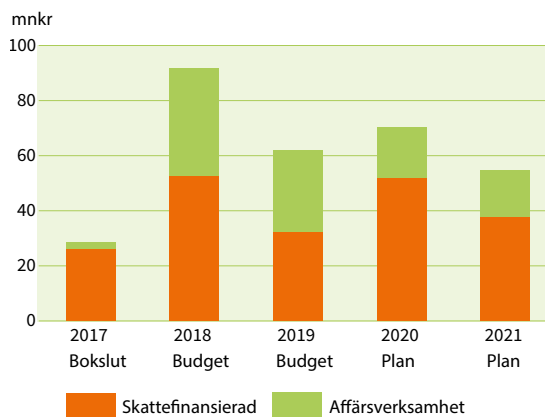
Den stora skillnaden inom avgiftsfinansierad
verksamhet mellan åren 2017 och 2018 beror
till stor del på utbyggnaden av kommunalt VA i
Sjöbo sommarby, där utgifterna kom 2016 och
tidigare men anslutningsavgifterna erhålls 2017.
Det gör att nettoinvesteringarna är låga 2017.

Den största enskilda investeringen 2019 är
fortsättningen på överföringsledning mellan
Lövestad och Åsperöd som beräknas kosta
14,5 mnkr 2018 och 12,0 mnkr 2019.

Inom skattefinansierad verksamhet går inves-
teringsnivån ner med 19,7 mnkr, men från en
mycket hög nivå 2018. Bilar kommer fortsätt-
ningsvis att köpas i stället för att leasas, beräk-
ningar visar att det blir mer kostnadseffektivt i
längden. Större investeringar 2019 inkluderar
bland annat IT-investeringar, utbyte av Malena-
gymnasiets fordon enligt plan och utbyggnad av
IT-stöd inom äldreomsorgen.

Investeringarna inom skattefinansierade verk-
samheter ökar åter 2020, bland annat beroende
på investeringar i utbyggnad av gc-väg i området
kring Kärnan.

Investeringar

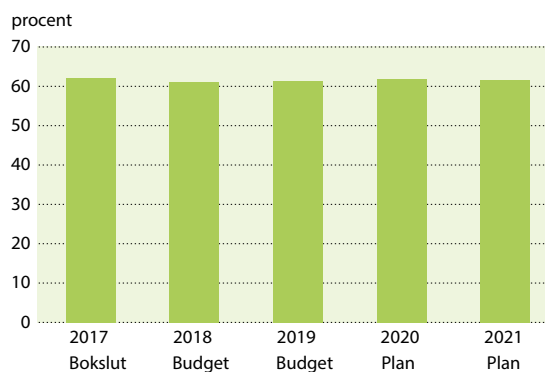

Siffrorna i diagrammet ovan inkluderar tilläggs-
budgeteringar och de investeringsprojekt som
ombudgeterats till år 2018, eftersom de inte
färdigställts enligt plan.

Planerade investeringar under planperioden
bedöms kunna finansieras med egna medel.

Risk – kontroll

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga betal-
ningsförmågan i kommunen. En soliditet på 100
procent anger att kommunen endast finansieras
med eget kapital. När lånade medel tillförs mins-
kar soliditeten och vid 0 procent har kommunen
inget eget kapital, utan endast lånat kapital.

I balansräkningen 2019 har justering gjorts för
utfallet 2017. Även om resultatet är positivt 2018
och ingen nyupplåning är aktuell, sjunker solidi-
teten något. Det är ett resultat av att tillgångarna

växer snabbare än eget kapital, eftersom investeringarna 2017 och 2018 är stora medan resultatet är lite lägre. Det är svårt att upprätthålla en hög soliditet när investeringsnivån är hög, eftersom det kräver höga positiva resultat.

År 2019–2021 är det endast små förändringar avseende soliditeten eftersom den höga investeringstakten finansieras via överskott, avskrivningar och förändrad likviditet. Ingen lånefinansiering planeras.

Kommunen har enligt budget 2019 en hög soliditet jämfört med flertalet andra kommuner, om hänsyn tas till hela pensionsåtagandet. Endast en kommun hade högre soliditet än Sjöbo år 2016. I en jämförelse bör dock beaktas att Sjöbo kommun har valt att ha sina verksamhetsfastigheter i AB Sjöbohem. Hade fastigheterna kvarstått i kommunen hade en del varit lånefinansierat, vilket medfört lägre soliditet.

Finansiering av investeringar

2019 års investeringar finansieras endast till en mindre del med egna medel som skapats under året. Siffran inkluderar om- och tilläggsbudgeterade investeringar 2018.

Självfinansieringsgrad

	2017	2018	2019	2020	2021
Medel från verksamheten, mnkr	45,5	37,2	42,2	47,9	45,0
Summa nettoinvesteringar och nettoexploatering, mnkr	29,4	87,3	61,9	70,4	64,6
Självfinansieringsgrad	155 %	43 %	68 %	68 %	70 %

Den negativa trenden fortsätter 2019–2020. Förutom 2017 är självfinansieringsgraden inte 100 procent något av åren. År 2019 och år 2020 finansieras endast två tredjedelar av investeringarna av positivt resultat plus avskrivningar. Resterande del finansieras genom att likviditeten minskar.

Skuldsättning

Kommunen har inga skulder till kreditinstitut (exklusive eventuell leasingfinansiering). Budgeten och planerna för 2019–2020 innebär inga förändringar i detta avseende. Däremot finns det skulder i form av långfristiga förutbetalda intäkter samt delfinansiering med Trafikverket avseende en gc-led, vilket återfinns som lån tills den är genomförd och regleringen med Trafikverket är klar.

Riskbedömning

Vid bedömning av resultatnivån är det viktigt att beakta risker och andra osäkerheter som kan komma att påverka resultatet för budgetåret. Vid bedömning av risker ingår de eventuella åtaganden som kommunen har för de kommunala bolagen och borgensförbindelser.

Bolagen har en god ställning och verksamheten är i ekonomisk balans. Storleken på tilldelad intäktsram är en väsentlig risk för Sjöbo Elnät AB.

Gällande perioden 2020–2023 har Energi- och marknadsinspektionen lämnat in en remiss på uppdrag av regeringen med förslag på förändring av beräkning av intäktsramen. För förändringen genomslagen kommer det att påverka Sjöbo Elnäts intäktsram så att bolaget under denna period får ett betydligt lägre beslutat belopp än vad bolaget de tidigare perioderna blivit tilldelat.

Vidare kan en icke förväntad händelse, exempelvis en storm, leda till ett stort akut investeringsbehov i elnätet. Bolaget jobbar med eliminering av denna risk genom att ersätta luftledningarna med nedgrävd jordkabel.

AB Sjöbohem behöver konsolidera verksamheten och öka soliditeten. En väsentlig risk för bolaget är att avtalen med kommunen är uppsägningbara per 31 december 2019.

En stor del av Malenagymnasiets elever kommer från andra kommuner. Eftersom det finns ett fritt sök i Skåne kan eleverna själva välja var de vill gå. Det gäller för Malenagymnasiet att bedriva

sådana utbildningar som eleverna söker sig till. Eftersom Malenagymnasiet har en stor fordons- och maskinpark är det viktigt att elevantalet hålls uppe, så att dels priserna per elev som kommunen betalar inte ökar, dels att verksamheten helt kan finansieras via intäkter i form av elevpengar. Kommunens prislista för gymnasieprogram som bedrivs av enskilda eller andra kommuner påverkas av andra kommuners priser. Det är endast för kommunens elever som går i Malenagymnasiet som kommunen själv kan bestämma priset oberoende av andra kommuners priser.

Det pågår organisationsöversyn av kommunens nämnder/förvaltningar inför den nya mandatperioden. Osäkerhet om framtiden skapar oftast risker i verksamheten.

De största osäkerheterna i budgeten utgörs av budgeterade skatter och generella statsbidrag. Den budgeterade skatteintäkten grundas på en prognos över skatteunderlagsutvecklingen under tre år. Även befolkningsutvecklingen är ett osäkerhetsmoment som kan behöva hanteras.

I nedanstående tabell redovisas hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation.

Känslighetsanalys

mnkr	
1 % avvikelse lönekostnader	6
1 % avvikelse skatteunderlagsutveckling	10
Avvikelse med 100 personer i befolkningen vilket påverkar skatteintäkter	5

Hitintills har dock kommunen kunnat parera eventuella avvikelser med aktiv uppföljning, god budgetföljsamhet och god förmåga att anpassa kostnadsutvecklingen vid ogynnsam utveckling av intäkterna.

Sjöbo kommun som arbetsgivare

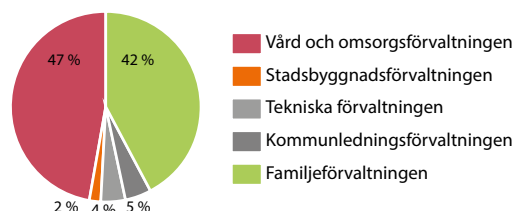
Sjöbo kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, där medarbetarna får möjlighet att utvecklas och arbeta på hälsosamma arbetsplatser. Personalpolitiken ska vara framåtsträvande, bidra till verksamhetsutveckling och ska utövas på ett likvärdigt sätt oberoende av vilken nämnd som är ansvarig.

Sjöbo kommuns personalpolitiska vision grundar sig på det politiskt antagna personalpolitiska programmet ”Sjöbo – en arbetsplats att längta till”. Med programmet som grund driver kommunen en personalpolitik med höga ambitioner. I det personalpolitiska programmet klargörs att Sjöbo kommun som arbetsgivare ska:

- vara en attraktiv uppdragsgivare
- skapa hälsosamma arbetsplatser och minska ohälsan
- ge medarbetarna förutsättningar att utvecklas inom sitt arbetsområde
- bidra till kvalitetsförbättringar av kommunens verksamheter
- vara så bra att medarbetarna vill rekommendera kommunen som arbetsplats
- erbjuda konkurrenskraftiga löner.

Kommunens verksamheter

Anställda per förvaltning i procent

Kommens anställda fördelas mellan fem nämnder som i sin tur organiseras i fem förvaltningar där två förvaltningar dominerar personalfördelningen med 89 procent av samtliga anställda. Siffrorna utgår från antalet tillsvidareanställda per förvaltning. Det totala antalet tillsvidareanställda uppgår till 1 188.

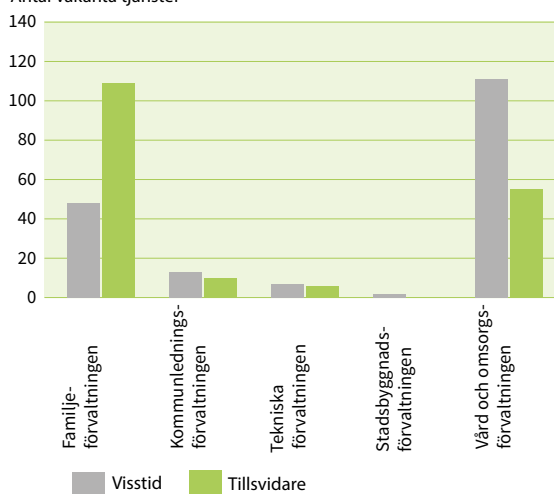
Rekrytering och pensionsavgångar

Sysselsättningsutvecklingen inom den offentliga sektorn har varit mycket stark den senaste tioårsperioden och antalet sysselsatta inom sektorn i Skåne bedöms öka med cirka 2 procent årligen de närmsta åren. Samtidigt är det färre som utbildar sig inom efterfrågade kompetensområden och detta har lett till att det idag råder brist på

personal inom flera yrkesområden som barnomsorg, skola och vård. Detta har i sin tur lett till ökad konkurrens mellan Skånes kommuner.

Antal vakanta tjänster per förvaltning

Antal vakanta tjänster

I Sjöbo har den förändrade konkurrenssituationen lett till en ökad personalomsättning på senare. Antalet vakanta tjänster som utannonseras under ett år har ökat både till antal och som andel av det totala tjänsteantalet. Siffrorna i diagrammet är baserade på andelen vakanta tillsvidarejänster under 2018 (t.o.m. 20181031).

Under perioden 2019–2022 fyller 95 medarbetare 65 år. Flest pensionsavgångar väntas inom vård och omsorg där det redan råder brist på kvalificerad personal. Den genomsnittliga pensionsåldern i kommunen är 64 år.

Den ökande konkurrensen mellan kommunerna gör förmågan att attrahera och bibehålla kvalificerad personal till en strategiskt viktig framgångsfaktor.

Arbetsmiljö och hälsa

En god arbetsmiljö och medarbetarnas bibehållna hälsa är en viktig ledningsfråga – och ett mål för alla medarbetare i hela organisationen. En god arbetsmiljö innebär att ha goda arbetsförhållanden och tillräckligt med resurser för att kunna möta både verksamhetens och individuellt uppsatta mål. Ett bra arbetsmiljöarbete bidrar till ökad trivsel och engagemang i arbetet. Det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs efter politiskt beslutad arbetsfördelning.

Kommunen erbjuder ett utbud av friskvårdsaktiviteter som ska inspirera till ökad aktivitet och kommunen arbetar aktivt med att möjliggöra friskvård på arbetstid. Allt för att ge de anställda förutsättningarna till en god hälsa.

Sjöbo kommun har genom sitt aktiva hälsofrämjande arbete en i förhållande till andra kommuner låg andel långtidssjukskrivningar. Kommunen bedriver ett aktivt rehabiliteringsarbete, för att hjälpa medarbetare tillbaka vid sjukskrivningar men också för att aktivt förebygga sjukskrivningar.

Kommunen strävar efter att ingen ska bli skadad i sitt arbete och arbetar aktivt med att förebygga arbetsskador och arbetssjukdomar genom kartläggning, analyser och utbildning. En arbetsmiljö som inte ger upphov till sjukdom, skador eller annan ohälsa gynnar både medarbetare och arbetsgivare.

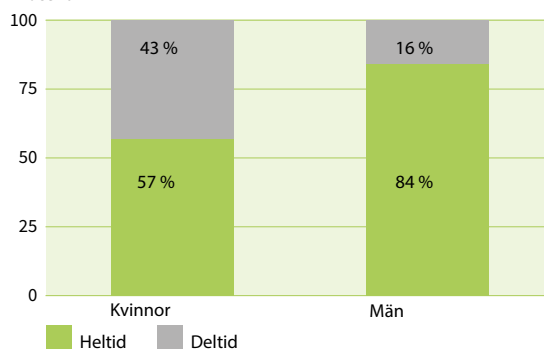
Lika rättigheter och möjligheter

I Sjöbo kommun ska ingen särbehandlas utan alla ska ha samma rättigheter och möjligheter utifrån sitt anställningsavtal.

Kommunen verkar i enlighet med diskrimineringslagstiftningen med aktiva åtgärder i alla verksamheter. Vidare pågår ett långsiktigt arbete med att minska antalet oönskade deltid.

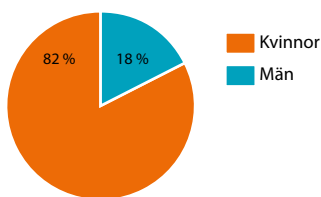
Hel- och deltid arbetande män och kvinnor

Procent

Männen är heltidsarbetande i större utsträckning än kvinnorna och samtliga nämnder arbetar med handlingsplaner för hur de ska verka för att uppnå den långsiktiga målsättningen att helt få bort de oönskade deltiderna.

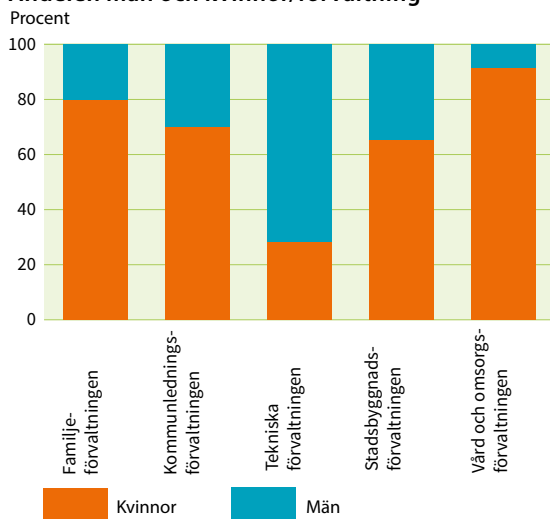
Fördelningen mellan män och kvinnor

82 procent av de anställda i kommunen är kvinnor och i Sjöbo kommun finns en ambition att få en jämnare könsfördelning inom alla yrkesområden. Sökmönstret till kommunens tjänster följer den i samhället i övrigt, vilket gör det svårare för kommunen att jämna ut könsfördelningen.

Kvinnor utgör en klar huvuddel av de anställda inom samtliga förvaltningar förutom i den tekniska förvaltningen.

Andelen män och kvinnor/förvaltning

För att anses som en arbetsplats med jämn könsfördelning ska det finnas minst 40 procent av det underrepresenterade könet, vilket det inte gör inom någon nämnd. Inom vård- och omsorgsnämnden utgör männen 9 procent av personalstyrkan. På den tekniska sidan är männen överrepresenterade och utgör 73 procent av medarbetarna.

Lönepolitik

Anställda i Sjöbo kommun ska ha lika lön för lika och likvärdigt arbete, utifrån sin prestation och förmåga att omsätta uppsatta mål till praktisk handling. Sjöbo ska ha konkurrenskraftiga löner och arbetar strategiskt med lönesättning utifrån den rådande konkurrenssituationen.

Syftet med vår lönepolitik:

- Bidra till att verksamheterna är effektiva och att politiska mål uppnås.
- Vara ett av flera konkurrensmedel för att trygga personalförsörjningen.
- Att löneutvecklingen avspeglar uppnådda mål och resultat.
- Stimulera till förbättringar av verksamheten.

Det finns fyra olika faktorer som kommunerna tar hänsyn till i samband med de årliga löneöversynerna.

- Centrala avtal
- Diskrimineringslagstiftning
- Lönekartläggning
- Rekryteringsläget

Verksamheterna

SKÅNELEDEN SL2

Kommunövergripande verksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Genom en aktiv omvärldsorientering svarar verksamheten för kommunens näringslivsutveckling, information, marknadsföring samt internationellt och mellankommunalt samarbete.

Övergripande utvecklingsarbete bedrivs i syfte att skapa en hållbar och framtidsinriktad kommun i form av bestående folkhälsa, trygghet, säkerhet lokalförsörjning, kollektivtrafik och planering av infrastruktur.

Ett kontinuerligt arbete med uppföljning av uppsatta mål och deras uppfyllelse är en viktig del av utvecklingsarbetet. Insatser med inriktning mot medborgarnas delaktighet i samhället och de kommunala processerna behöver utvecklas för att bättre uppnå visionen ”Sjöbo en plats för tillväxt”.

förutsättningar att upprätthålla den specialistkompetens som krävs. Överföringen är totalt 1,3 mnkr.

Samverkansavtal om ett kommungemensamt e-arkiv har slutits med Lunds kommun. Kostnaderna för avtalet uppgår till 0,3 mnkr per år. Då e-arkiv är en ny funktion som kommer att användas av verksamheterna flyttas kommunbidrag från andra verksamheter till kommunövergripande verksamhet.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 1,5 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 2,7 mnkr.

Investeringsramen avser i huvudsak IT-investeringar och utbyte av möblemang/teknik i sammanträdesrummen.

Förändringar i verksamheten

Budgeten har stärkts med 0,9 mnkr för att möta ökade kostnader inom färdtjänstverksamheten. Vidare har kommunbidraget utökats med 0,2 mnkr för ökat köp av kompletteringstrafik.

Kompensationen för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 1,9 mnkr.

Ansvar för kulturverksamheten samt turism- och fritidsverksamhet förs över till familjenämnden samt tekniska nämnden. I samband med överföringen av ansvaret förändras en del tjänster. Därav flyttas 0,4 mnkr från kommunövergripande verksamhet till turism- och fritidsverksamheten.

För att förbättra chefernas arbetssituation förs stödet för fastighets- och arbetsmiljöfrågor som kräver specialistkompetens över från vård- och omsorgsnämnden samt familjenämnden till kommunstyrelsen. Ett samlat ansvar ger bättre

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Region-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras. Tillgängligheten på kommunens kommunikationskanaler ska öka.
Attraktivt och mångsidigt boende	Kommunens flyttnetto ska vara positivt.
Positivt klimat för entreprenörskap	Antalet rådgivningar som Nyföretagarcentrum genomför ska öka.
Ett livskraftigt näringsliv	Antalet nyregistrerade företag per 1 000 invånare ska öka. Antalet kommunala verksamheter som konkurrerats ut enligt lagen om offentlig upphandling/ anbud ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Kortare pendlingstider, fler bussturer och spårbunden trafik	Antalet resor med kollektivtrafik ska öka. Antalet turer med kollektivtrafik mellan kommunens tätorter ska öka.
Modern ICT ¹	Antalet hushåll som bedöms ha möjlighet till god internetuppkoppling ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

De strategiska frågorna kommer att handla om att öka kommunsamarbetena för att dela kostnader och skapa stordriftsfördelar. Vidare bör digitalisering kunna förenkla processer och skapa administrativ effektivisering.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	29,9	30,5	32,2
Kostnader	79,1	85,1	89,5
Kommunbidrag	49,2	54,6	57,3
Investeringar	1,1	2,1	2,2

¹ Informations- och kommunikationsteknik.

Politisk verksamhet

Verksamhetsbeskrivning

I den politiska verksamheten ingår kostnaderna för nämnder, styrelse, kommunfullmäktige, överförmyndarverksamhet och revision. Därutöver återfinns stöd till politiska partier inom verksamheten.

Förändringar

Kommunbidraget har utökats med 0,2 mnkr i kompensation för ökade pris- och lönekostnader. Samtidigt medför effektiviseringskrav att kommunbidraget minskar med 0,5 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget minskat med 0,2 mnkr.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	1,1	1,1	0,6
Kostnader	10,8	12,5	11,8
Kommunbidrag	9,7	11,4	11,2

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsbeskrivning

För personer under 65 år erbjuds hemtjänst och andra insatser enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Dessutom erbjuds tekniska hjälpmedel och bostadsanpassningsbidrag samt hemsjukvård för de som inte kan ta sig till vårdcentralen.

Inom socialpsykiatri erbjuds vuxna med psykisk ohälsa råd och stöd, sysselsättning och boendestöd.

Personer som har rätt till insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) ska försäkras goda levnadsvillkor genom insatser såsom personlig assistans, ledsagarservice, kontaktperson, korttidstillsyn, familjehem, bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Daglig verksamhet bedrivs dels som individintegrerad verksamhet på ordinarie arbetsplatser men också i egna verksamheter.

Personlig assistans bedrivs inte i kommunal regi utan enligt lagen om valfrihet med i dagsläget en godkänd utförare.

Förvaltningen har 48 lägenheter med inriktning gruppboende och bostad med särskild service.

Korttidsboende för barn och vuxna erbjuds i kommunen samt genom avtal med Ystads kommun. Korttidstillsyn för ungdomar över 12 år köps av familjenämnden och bedrivs i samverkan med särskoleverksamheten.

Förändringar i verksamheten

Förhållandevis unga personer i livets slut som vill sluta sitt liv i sin egen bostad behöver fler och intensiva insatser av olika yrkeskategorier, yngre personer behöver kommunens rehabiliteringsinsatser, hemsjukvård eller sociala insatser i efter-

förloppet av olyckor eller allvarliga sjukdomstillstånd.

Försäkringskassans ändrade bedömningar av rätten till personlig assistans, hälso- och sjukvårdsavtalet samt lagen om trygg och säker hemgång innebär att ansvar för kostnader flyttas från stat och region till kommunal vård och omsorg. Förändringen innebär mer insatser för befintlig personal både inom det sociala området men också inom hemsjukvård och rehabilitering. Kostnader för hjälpmedel och sjukvårdsmaterial påverkas också.

Ökande antal medborgare med psykisk ohälsa ger ett ökande antal beslut om insatser enligt socialtjänstlagen för stöd till denna grupp, både avseende sysselsättning och stöd i bostaden.

Två nya gruppboendestäder på sammanlagt 12 platser medför att två äldre gruppboendestäder på sammanlagt 9 bostäder kan stänga samtidigt som antalet platser totalt ökar med 3 stycken. Det nya boendet medför ökade kostnader för bland annat personal och hyror, därför utökas kommunbidraget med 3,1 mnkr avseende 2019. Boendet beräknas öppna våren 2019. När boendet får full ekonomisk effekt beräknas nettokostnaderna öka år 2020 med ytterligare 1,0 mnkr.

Kompensation för ökade kostnader i samband med inköp av skrivare ökar kommunbidraget med 0,1 mnkr.

Kompensationen för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 3,2 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 6,3 mnkr.

Investeringarna uppgår till 1,0 mnkr och avser inköp av bil, skrivare samt inventarier.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Ett livskraftigt näringsliv	Antalet kommunala verksamheter som konkurrensutsätts enligt lagen om offentlig upphandling ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

Tidigare har det funnits kännedom om de kunder som växer upp och som kan förväntas flytta hemifrån i 20-årsåldern. Denna planering försvåras idag av att kundgruppen är mera rörlig. En grupp som ökar och kan ha rätt till bostad är de som fått en förvärvad hjärnskada till följd av sjukdom eller olycka i vuxen ålder.

En trend som noterats är att personer under 65 år som ansöker om särskilt boende, sociala insatser, hemsjukvård och rehabilitering/hjälpmedel ökar.

En ny kundgrupp har uppmärksamats som har en kombination av psykiska funktionsnedsättningar, psykisk ohälsa och missbruk. För att möta behoven hos denna grupp behöver nya former av stöd byggas upp.

Ekonomi

mnr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	9,3	13,7	7,1
Kostnader	110,1	115,4	115,2
Kommunbidrag	100,8	101,7	108,1
Investeringar	0,6	0,9	1,0

Prestationstal

	Bokslut 2017 ²	Budget 2018	Budget 2019
Antal personer med personlig assistans	28	31	29
- före detta LASS ³	19	22	19
- LSS	9	9	10
Totalt antal personer med insatser enligt LSS	137	140	143
Antal platser i bostad med särskild service enligt LSS	48	48	51
Antal personer i externa boenden LSS och psykiatri	11	12	12
Antal personer i daglig verksamhet enligt LSS	71	75	77
Antal personer med insatser enligt SoL ⁴ i ordinärt boende	90	70	95
Antal timmar hemtjänst 64 år och yngre dag/kväll per år	2 200	4 000	4 500

² Samtliga antalsuppgifter för 2017 avser 1 oktober.

³ F.d. lagen om assistansersättning, numera socialförsäkringsbalken, över 20 tim/vecka.

⁴ Socialtjänstlagen.

Äldreomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Personer som har svårighet att klara sin personliga omvårdnad, sitt hushåll eller andra vardagliga ting erbjuds stöd i den egna bostaden efter biståndsbeslut. I stödet kan ingå till exempel matdistribution, trygghetslarm, service, städning, dagverksamhet och personlig omvårdnad. Dessutom erbjuds hemsjukvård, rehabilitering och tekniska hjälpmedel i det särskilda boendet eller för den som inte kan ta sig till vårdcentralen, i det egna hemmet. Det finns också möjlighet att ansöka om bostadsanpassningsbidrag för att anpassa den egna bostaden.

Särskilt boende beviljas då omsorgsbehovet inte kan tillgodoses i det egna hemmet.

Det finns sex särskilda boenden i kommunen, varav två med inriktning mot personer med demenssjukdom.

Utöver detta finns det korttidsplatser för rehabilitering, avlösning och korttidsvård.

Serviceägenheter finns på Kärnan och Ängsgården samt i anslutning till dagcentralerna i Vollsjö och Lövestad.

I kvarteret Viljan finns bostäder anpassade för äldres behov som hyrs ut av förvaltningen.

Förvaltningens dagcentraler har ett stort utbud av aktiviteter som är viktiga ur ett folkhälsoperspektiv då ensamhet är ett problem enligt senaste brukarundersökningen.

I hemtjänsten erbjuds i dagsläget valfrihet avseende service- och omvårdnadsinsatser. Valfriheten innebär att det är möjligt för den enskilde att välja utförare av de insatser som beviljats.

Förändringar i verksamheten

Förvaltningen har förberett sig för ändringarna i lagen om trygg och säker hemgång och den kortare planeringstid som lagen innebär. Under

de första månaderna 2018 är situationen i Sjöbo såväl som i andra kommuner mycket ansträngd eftersom samverkan inte fungerar optimalt, kunder kommer hem utan planering eller planeringen förändras i sista minuten när kommunal personal redan finns på plats för att ta emot kunden. Situationen innebär i dagsläget en stor stress för förvaltningens personal och stor risk för merarbete.

Hälso- och sjukvårdsavtalet har trätt i kraft och ska utvecklas under de närmaste åren. Avtalet innebär att en del kunder kan få behandlingar i sin egen bostad, behandlingar som tidigare endast gavs på sjukhus. Kommunen ansvarar för sjuksköterskeinsatser och insatser från omvårdnadspersonal medan regionen ansvarar för läkarstöd. Konsekvenserna av avtalet syns även i ökning av kostnader för hjälpmedel.

Viktigt att notera är att avtalet inte är knutet till ålder eller funktionsnedsättning, vilket kan innebära helt nya målgrupper och ett stort behov av kompetensutveckling.

Verksamheten är känslig för förändringar i omvärlden och ökade krav, vilket till exempel innebär kostnadsökningar för tvätt av arbetskläder som är en direkt konsekvens av att medarbetare och kunder behöver skyddas från smittor av olika slag.

Resursfördelningsmodellen inom äldreomsorgen baseras på hur befolkningen förändras inom olika åldersklasser. Utifrån förändringarna av antalet individer i respektive åldersklass har kommunbidraget ökat med 5,3 mnkr till följd av åldrande befolkning.

För att förbättra chefernas arbetssituation förs stödet för fastighets- och arbetsmiljöfrågor som kräver specialistkompetens över från vård- och omsorgsnämnden samt familjenämnden till kommunstyrelsen. Ett samlat stöd ger bättre förutsättningar att upprätthålla den specialistkom-

petens som krävs. Överföringen från äldreomsorgen minskar kommunbidraget med 0,2 mnkr.

Samverkansavtal om ett kommungemensamt e-arkiv har slutits med Lunds kommun. Då e-arkiv är en ny funktion som kommer att användas av verksamheten flyttas 0,1 mnkr i kommunbidrag från äldreomsorg till kommunövergripande verksamhet.

Lägre kostnader i samband vid upphandling av skrivare minskar kommunbidraget med 0,2 mnkr.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 1,0 mnkr.

Kompensationen för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 7,4 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 11,2 mnkr.

Investeringsmedel har tilldelats bland annat för inköp av bilar, för att utöka IT-stödet, för att möjliggöra kundorienterade tekniska lösningar samt utbyte av trygghetslarm.

80–89 år ökar, särskilt stor är ökningen 2019. Befolkningsökningen kommer att ställa ökade krav på service och innebära ett ökat vårdbehov.

Efterfrågan på särskilt boende med inriktning för personer med kognitiv svikt ökar, och detta innebär kostnadsökningar då det behövs en högre bemanning.

Verksamheten erhåller statsbidrag för vilka det angetts att de gäller till och med 2018. Någon information om vad som gäller därefter finns inte i nuläget.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Fortsatt satsning på "de gröna näringarna"	Andelen avtal med små och medelstora livsmedelsföretag ska öka.
Ett livskraftigt näringsliv	Antalet kommunala verksamheter som konkurrensutsätts enligt lagen om offentlig upphandling/ anbud ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

Antalet äldre kommer att öka kraftigt, i första hand i åldersgruppen 65–79 år. Ökningen beräknas i genomsnitt bli 56 personer per år i åldersgruppen 2019–2021. Även de personer som är

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	70,9	65,1	41,8
Kostnader	272,8	268,2	256,1
Kommunbidrag	196,2	203,1	214,3
Investeringar	2,3	8,4	4,8

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antal invånare			
65–79 år	3 333	3 332	3 402
80–89 år	876	874	918
90 år –	187	187	186
Antal platser i särskilt boende	168	168	168
- varav demensplatser	53	53	61
- varav platser för växelvård/avlösning	1	1	1
- antal platser korttidsvård/avlösning	8	8	8
Antal personer över 65 år med insats enligt SoL i ordinärt boende 1 oktober	501	480	525
- varav med hemtjänst	207	215	215
- varav med trygghetslarm	462	445	490
- varav med matdistribution	85	85	90
Antal timmar hemtjänst äldre dag/kväll per år	73 900	75 000	79 500
Andel av befolkning över 65 år med insats 1 oktober	14,8	15,0	15,0

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten är till stor del lagreglerad och styrs av socialtjänstlagen, lag om vård av unga och lag om vård av missbrukare.

En central uppgift för verksamheten är myndighetsutövningen, samtidigt som tidiga och förebyggande insatser eftersträvas. Insatserna ges utifrån behov genom samverkan inom förvaltningen samt externt med andra aktörer i samhället.

Myndighetsutövningen innebär att bistånd prövas för den enskilde efter ansökan/anmälan och genomförd utredning. Bistånd kan omfatta insatser som kontaktperson/-familj, öppenvård, familjehem, institutionsvård, grupp- och utslussningsboende för ensamkommande barn/unga och boendestöd. Försörjningsstöd söks av den enskilde och behovsprövas. Verksamheten svarar även för familjerätten.

Råd- och stödenheten som är organiserad tillsammans med elevhälsan erbjuder stödjande och rådgivande insatser till barn, unga och vuxna. Insatser sker bland annat i form av uppsökande aktiviteter, gruppverksamheter, föräldrastödsprogram, råd och stöd vid missbruk och samarbetsamtal. Kommunen erbjuder familjerådgivning och budgetrådgivning.

Sjöbo samarbetar med södra Skånes kommuner om kriscentrum vid våld i nära relation och social jour efter kontorstid.

Förändringar i verksamheten

Verksamhetens kostnader ökade 2017 och ökningen förväntas kvarstå under 2018 och även till viss del framöver. Kostnadsökningarna beror bland annat på ökade kostnader för vård av barn och unga samt vuxna och fler hushåll som erhåller försörjningsstöd.

Kostnaderna för försörjningsstödet har ökat under några år, framförallt på grund av att antalet hushåll som erhåller försörjningsstöd ökat. Genom den nyinrättade enheten för arbete och integration, som bland annat har till uppdrag att främja kommuninvånarnas självförsörjning, förväntas enheten bidra till att behovet av försörjningsstöd minskar. Kostnaderna för ersättningar till nyanlända som utgår i glappet mellan etableringsstödet och självförsörjningen beräknas minska då antalet nyanlända minskar framöver.

I samband med en översyn och analys av verksamheten utökades verksamhetens kommunbidrag med 3,1 mnkr år 2018, varav 0,6 mnkr avsåg tillfällig utökning 2018. Övrig utökning om 2,5 mnkr kvarstår 2019.

Till det kommer en utökning med 1,0 mnkr för att hantera ökade kostnader för försörjningsstöd.

Lägre kostnader i samband vid upphandling av skrivare minskar kommunbidraget med 0,1 mnkr.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 0,3 mnkr. Kompensationen för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 1,6 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 4,7 mnkr.

Investeringarna består av bil, inventarier och IT-verktyg.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras. Antalet överenskommelser med andra samhällsaktörer gällande våld i nära relationer ska öka.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbete med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

För att klara ett fortsatt ökat behov av välfärdstjänster med befintliga resurser kommer strukturella samverkanslösningar såväl internt inom kommunen som med omgivande kommuner och huvudmän/myndigheter fortsatt behöva undersökas och utvecklas.

En god arbetsmarknad beräknas bidra till att dämpa utvecklingen av det ekonomiska

biståndet. Samtidigt kan olika typer av regeländringar inom migrations- och integrationsområdet samt ökningen av antal nyanlända som befaras gå ur etableringen utan annan självförsörjning påverka försörjningsstödet.

En kartläggning sker inom ramen för FIN-SAM⁵ för att utreda behov och förutsättningar för en Mariamottagning i Sydöstra Skåne. Mariamottagning är en gemensam öppenvårdsmottagning i samverkan mellan kommuner och region för målgruppen barn och unga med missbruk, riskbruk samt psykisk ohälsa.

Framtida effektivisering och ökad tillgänglighet ställer krav på att utveckla mer digitaliserade arbetssätt.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	6,2	2,7	4,7
Kostnader	57,8	51,8	58,5
Kommunbidrag	51,6	49,1	53,8
Investeringar	0,1	0,3	0,5

⁵ Finansiell samordning

Förskole- och fritidshems- samt grundskoleverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Barn i åldern 1–5 år erbjuds förskoleverksamhet i form av förskola. Pedagogisk omsorg erbjuds för närvarande i form av familjedaghem. Det finns 12 kommunala förskolor och 13 fristående förskolor i kommunen. I centralorten erbjuds pedagogisk omsorg på obekvämtid, det vill säga kvällar, nätter och helger.

Barn i åldern 6–12 år vars föräldrar studerar eller förvärvsarbetar erbjuds fritidshem på sin skola, kommunen erbjuder även lov- och eftermiddagsverksamhet.

Förskoleklass är obligatoriskt från och med hösten 2017 för barn som är sex år. Den verksamheten är organiserad tillsammans med grundskoleverksamheten.

I kommunen finns sex kommunala skolor och tre fristående skolor.

I alla kommunal delar erbjuds kommunal verksamhet i form av förskola, fritidshem och skola från förskoleklass till skolår 6. I Blentarp och Sjöbo finns tätortsskolor som erbjuder verksamhet från förskoleklass till skolår 9.

Kommunen anordnar även en resursskola för elever som inte bedöms klara lärmiljön i den ordinarie verksamheten.

Kommunen erbjuder grundsärskola i Sjöbo tätort och i viss mån individintegrerad verksamhet på respektive skola.

Råd- och stödenheten har till uppdrag att erbjuda förebyggande och tidiga insatser inom såväl elevhälsan som individ- och familjeomsorgen. Enheten bedriver en samordnad och integrerad verksamhet där bland annat skolans elevhälsa samt specialpedagogiskt och kurativt stöd ingår. Enheten har till uppgift att samordna insatserna kring barn med behov av särskilt stöd. Dessutom erbjuds öppen förskoleverksamhet i form av

”mötesplats för småbarnsföräldrar” inom ramen för enhetens verksamhet.

Förändringar i verksamheten

För Sjöbos del kommer förbättrade resultat i skolan utgöra den enskilt viktigaste målsättningen. Den nivå som uppnåtts behöver förbättras ytterligare. Det är en viktig förutsättning för att kunna öka tillväxten i enlighet med visionen.

Antalet barn i åldern 1–5 år beräknas öka med 20 barn jämfört med budget 2018. Även antalet barn i skolåldern 6–15 år beräknas öka 2019. Ökningen är 57 barn. Störst ökning finns i åldersgruppen 7–9 år med 48 barn medan antalet invånare i åldern 13–15 år minskar med 20 barn.

Förändringarna i respektive åldersklass medför att kommunbidraget ökas med 9,7 mnkr utifrån resursfördelningsmodellen, då antalet barn ökar.

Behovet av omsorg inom åldersklassen 1–5 år har minskat från 93,0 procent till 91,9 procent och därför minskas ersättningsnivåerna i resursfördelningsmodellen med 1,3 mnkr.

För att förbättra chefernas arbetssituation förs stödet för fastighets- och arbetsmiljöfrågor som kräver specialistkompetens över från vård- och omsorgsnämnden samt familjenämnden till kommunstyrelsen. Ett samlat stöd ger bättre förutsättningar att upprätthålla den specialistkompetens som krävs. Överföringen från förskole- och fritidshems- samt grundskoleverksamheten minskar kommunbidraget med 1,1 mnkr.

Kompensationen för ökade pris- och lönekostnader medför en ökning av kommunbidraget med 13,3 mnkr.

Samverkansavtal om ett kommungemensamt e-arkiv har slutits med Lunds kommun. Då e-ar-

kiv är en ny funktion som kommer att användas av verksamheten flyttas 0,1 mnkr i kommunbidrag från förskole- och fritidshems samt grundskoleverksamheten till kommunövergripande verksamhet.

Lägre kostnader i samband vid upphandling av skrivare minskar kommunbidraget med 0,4 mnkr.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 2,3 mnkr.

Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 17,8 mnkr.

Investeringsmedel om 2,5 mnkr har tilldelats bland annat för investeringar i inventarier kopiatorer och IT-verktyg.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Hög kvalitet på den pedagogiska utbildningen	Andelen barn/elever som upplever lugn och ro i förskolan/skolan ska öka. Alla elever ska nå kunskapsmålen/-kraven när de lämnar grundskolan.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.

Framtid

Programmering blir ett naturligt inslag i alla skolans ämnen. ”Skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens och att förbereda dem för ett föränderligt samhälle ska tydliggöras. Eleverna ska lära sig att använda digital teknik och förstå hur tekniken påverkar dem och hur de kan påverka den. I det ingår också att kunna agera på ett kritiskt och ansvarsfullt sätt i digitala sammanhang.” För att genomföra detta kommer kompetensutvecklingsinsatser att genomföras.

Antalet barn i åldern 1–5 år beräknas öka under perioden 2020–2027. Ökningen under denna period är i genomsnitt 15 barn per år.

Även antalet barn i gruppen 6–15 år beräknas öka fram till och med 2027. Den genomsnittliga årliga ökningen beräknas bli 30 barn.

Fortsatt är rekryteringsläget bekymmersamt för den pedagogiska verksamheten, antalet lärare motsvarar inte Sveriges behov. På sikt visar olika beräkningar att 2025 kommer det att saknas mer än 65 000 lärare. I dagens skola och gymnasium finns 135 000 lärare. Detta i sin tur leder till löneglidning.

Omfattningen på de riktade statsbidragen har sedan några år ökat och utgör nu en viktig del av finansieringen av verksamheten. För en del av statsbidragen har det ursprungligen angetts att de gäller till och med 2019. Någon information om vad som gäller därefter finns i nuläget inte.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	45,3	32,7	41,7
Kostnader	400,9	391,8	418,6
Kommunbidrag	355,6	359,1	376,9
Investeringar	1,6	2,3	2,5

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antal barn 1–5 år	1 090	1 072	1 092
Antal barn i förskoleverksamhet	1 002	997	1 004
Andel barn som efterfrågar plats (%)	91,9	93,0	91,9
Antal barn 6–12 år	1 464	1 467	1 544
Antal barn i fritidshem	869	870	916
Andel barn som efterfrågar plats (%)	59,4	59,3	59,3
Antal barn 6–15 år	2 101	2 077	2 134

Gymnasieskola

Verksamhetsbeskrivning

Alla ungdomar i åldern 16–20 år erbjuds utbildning i gymnasieskolan. Utbildningen utformas efter elevernas individuella behov och erbjuds i form av nationella program och gymnasiesärskola. Ungdomar som saknar full behörighet erbjuds introduktionsprogram i form av:

- preparandutbildning
- programinriktat individuellt val
- yrkesintroduktion
- individuellt alternativ
- språkintröduktion.

Det fria skolvalet innebär att eleverna fritt kan välja gymnasieskola inom samverkansområdet, som i huvudsak består av de skånska kommunerna. I Sjöbo bedrivs gymnasieverksamhet vid Malenagymnasiet som erbjuder yrkes- och introduktionsprogram.

Förändringar i verksamheten

Antalet ungdomar i åldern 16–18 år ökar med 57 stycken. Utifrån resursfördelningsmodellen utökas därför kommunbidraget med 8,9 mnkr.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 0,2 mnkr avseende Malenagymnasiet.

Kompensationen för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 3,0 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 11,7 mnkr.

Investeringarna uppgår till 6,9 mnkr och avser framförallt utbyte av fordon på Malenagymnasiet.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Hög kvalitet på den pedagogiska utbildningen	Andelen elever som fullföljt gymnasieutbildningen inom fyra år ska öka.
Möjligheter till ett livslångt lärande	Andelen elever som uppnår grundläggande behörighet till yrkeshögskola/högskola/universitet ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

Antalet ungdomar i åldern 16–18 år kommer att öka 2020–2027 med i genomsnitt 7 ungdomar per år, dock är det stora svängningar mellan åren. Både år 2020 och år 2021 beräknas åldersgruppen minska för att sedan öka igen. Prognosen är att åldersgruppen kommer att bestå av 661 personer år 2020 och 621 personer i slutet på år 2021.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	25,8	23,8	25,9
Kostnader	108,1	113,3	127,1
Kommunbidrag	82,3	89,5	101,2
Investeringar	5,6	3,5	6,9

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antal ungdomar i ålder 16–18 år	594	594	651
Antal elever i gymna- sieskolan	603	624	681

Vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder och integrationsverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, svenska för invandrare och sär-
vux bedrivs i egen regi. Yrkesinriktad vuxenutbild-
ning bedrivs i såväl egen regi som i extern regi.

Kommunen har ett ansvar för att ta emot och
tillhandahålla lämpligt boende, skolgång och
stöd för ensamkommande barn och unga som
anvisats Sjöbo.

Enheten för arbete och integration har till
uppdrag att ansvara för insatser syftande till att
hjälpa och stödja människor till arbete, utbild-
ning och självförsörjning.

I etableringsuppgiften ingår att som kom-
mun svara för boende och mottagande, i form av
bland annat samhällsorientering och svenska för
invandrare, till dem som fått uppehållstillstånd
och som anvisats till Sjöbo. För samordnade
insatser samverkar enheten internt med försörj-
ningsstödet, vuxenutbildning och HR-avdelning
samt externt med Arbetsförmedlingen, Försäk-
ringskassan och Region Skåne.

Förändringar i verksamheten

En avsiktsförklaring om vuxensamverkan mel-
lan de skånska kommunerna har tagits fram och
undertecknats av alla 33 kommunerna. Avsikten
är att öka samordningen mellan de skånska kom-
munerna i framtiden.

Kompensationen för ökade pris- och löne-
kostnader inklusive kapitalkostnader medför en
ökning av kommunbidraget med 1,0 mnkr.

Effektiviseringskrav medför att kommun-
bidraget minskar med 0,1 mnkr.

Sammanlagt har kommunbidraget ökat med
1,2 mnkr.

Investeringarna består av inventarier och
IT-verktyg.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Region-index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Möjlighet till livslångt lärande	Antalet deltagare i vuxen- utbildningen som uppnår behörighet för vidare studier ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

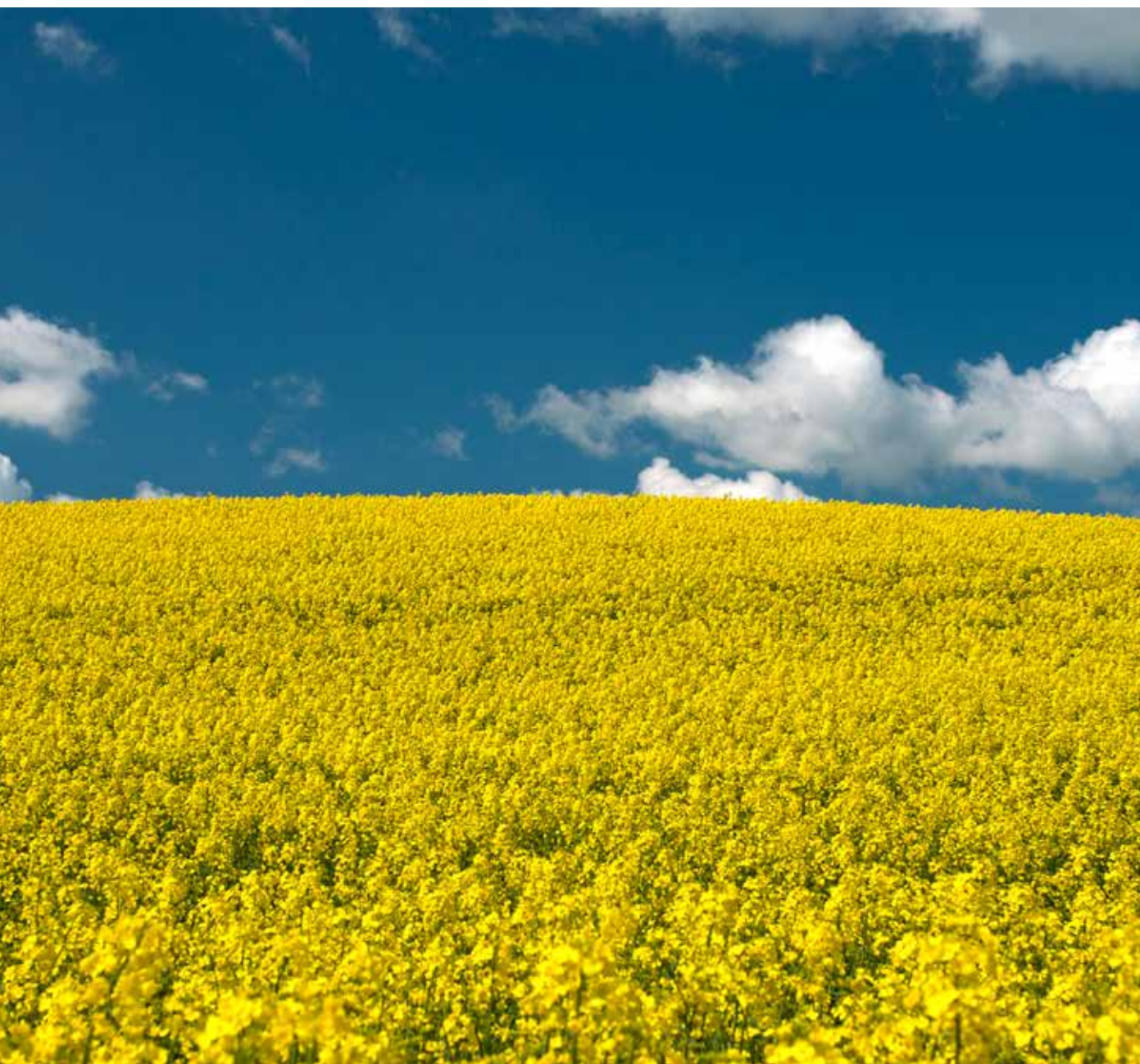
Kommunens skyldighet att efter anvisning ta emot nyanlända för bosättning, kommer fortsatt kräva långsiktighet i mottagande. Såväl intern som extern samverkan behöver fortsatt utvecklas för att möjliggöra etablering och integration.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	61,4	53,2	46,2
Kostnader	69,8	65,1	59,0
Kommunbidrag	8,4	11,9	12,8
Investeringar	0,0	0,4	0,1

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antal helårs- studerande	379	220	220
Antal under året nyanlända flyktingar	65	66	66
Antal ensam- kommande barn	52	18	33
Antalet boendeplatser ensamkommande barn	32	45	27

Turism- och fritidsverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Kommunen äger och driver fem idrottsplatser, tre friluftsbad samt förhyr fem sporthallar och Sjöbo Simanläggning av AB Sjöbohem. Anläggningarna upplåts till skolor, allmänhet och föreningar och verksamhet bedrivs alla veckans dagar både dag- och kvällstid.

Sjöbo Simanläggning erbjuder såväl allmänhet som föreningsliv, skolor och andra aktörer möjlighet till bad-, sim- och relaxverksamhet i form av tillgång till anläggning, upplåtelse av del av anläggning eller som verksamhetsaktör.

Kommunens tre friluftsbad är placerade i Sjöbo, Lövestad och Fränninge. På baden erbjuds tre veckors sommarsimskola och märkestagning för barn och ungdomar samt möjlighet för föreningar, skolor eller andra aktörer att boka simbanor.

Föreningslivet kan erhålla olika former av stöd för sin verksamhet; vanligtvis i form av lokalupplåtelse. Därutöver har stödberättigade föreningar möjlighet att använda kommunens lokaler kostnadsfritt.

Våra kommuninvånare och besökare erbjuds fritids- och rekreativmöjlighet i form av Skåneled, naturområden och motionsspår. Vintertid finns vid snötillgång möjlighet till skidåkning i pistad backe och spårade skidspår och vid tillräcklig kyla skridskoåkning på Möllers mosse.

Besökande turister erbjuds boendemöjligheter genom Orebackens camping i form av platser för husvagn, husbil eller tält, stugor och vandrarhem. Turistinformation finns i Kulturhuset samt i samarbete med näringslivet vid olika så kallade Infopoints runt om i kommunen. Destinationsarbete och destinationsutveckling av vår geografiska del sker i samverkan och gemensamt med övriga kommuner i sydöstra Skåne.

Sjöbo marknader är kommunens största evenemang med två årliga marknader, sommarknaden respektive Mikaeli marknad.

Ungdoms- och kulturhuset Navet har fokus på att främja kreativitet, inspiration och fantasi. Basen i ungdoms- och kulturhuset utgörs dels av fritidsgårdsverksamheten, dels av kulturskolans skapande inriktningar och pop & rock. Den öppna fritidsgårdsverksamheten på Navet riktar sig till ungdomar 13–19 år, men där finns även möjlighet att anordna aktiviteter för barn i andra åldrar. Fritidsgårdar finns även i Blentarp och Lövestad.

Förändringar i verksamheten

Idrottsanläggningarna och kulturhistoriska miljöer i Sjöbo är i behov av upprustning. Samtidigt hyser föreningslivet och kommuninvånarna stora förhoppningar på nya anläggningar som friidrotts- och ridanläggningar och föreningslokaler. För att hantera både kulturhistoriska miljöer och idrottsanläggningar krävs en strategisk planering som utgår från vilka behov som finns, hur efterfrågan ser ut och vilket ekonomiskt utrymme som finns. En underhållsplan för Ora camping och idrottsanläggningarna har tagits fram och arbetet med att ta fram en underhållsplan för de kulturhistoriska miljöerna pågår.

Genomförd inventering av de kommunägda fritidsanläggningarna visar bland annat ett behov av investeringar och ökat underhåll. För att åtgärda det eftersatta underhållet och förbättra standarden på fritidsanläggningarna i Vollsjö och Fränninge ökas kommunbidraget med 0,7 mnkr. Vidare utökas kommunbidraget med 0,3 mnkr då Orabackens camping återgår i kommunal regi.

Kommunbidraget har utökats med 0,8 mnkr som kompensation för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader.

Ansvar för kulturverksamheten samt turism- och fritidsverksamhet förs över till familjenämnden samt tekniska nämnden. I samband med överföringen av ansvaret förändras en del tjänster. Därav flyttas 0,4 mnkr från kommunövergripande verksamhet till turism- och fritidsverksamheten.

Ansvar för den inaktiva bassängen i Färsingahallen flyttas från turism- och fritidsverksamheten till lokalbanken. Därför flyttas 0,5 mnkr från turism- och fritidsverksamheten till lokalbanken.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 0,5 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 1,2 mnkr.

Investeringar avser fritidsanläggningar i Vollsjö och Fränninge, inventarier och IT-verktyg.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Region-index ska förbättras. Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Ett livskraftigt näringsliv	Antalet kommunala verksamheter som konkurrensutsätts enligt lagen om offentlig upphandling/ anbud ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.

Framtid

En strategisk planering krävs som utgår från de kommunägda idrottsanläggningarna som finns, hur efterfrågan till dessa ser ut och vilket ekonomiskt utrymme som behövs för drift och underhåll. En utveckling och underhåll av det tätortsnära rekreativområdet krävs för att upprätthålla och till vissa delar förbättra standarden på rekreativområdet.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	6,1	5,9	5,7
Kostnader	50,1	49,6	50,6
Kommunbidrag	44,0	43,7	44,9
Investeringar	0,5	0,7	0,7

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Föreningsverksamhet			
Antal registrerade föreningar i kommunregistret	168	-	175
Lokalt aktivitetsstöd deltagartillfällen per år utifrån kön			
- Pojkar	61 482	-	55 000
- Flickor	47 412	-	55 000
Sporthallar timmar			
Antal bokningsbara	10 370	8 100	10 500
Antal bokade	5 882	4 455	7 500
Beläggningsgrad %	57	55	71
Bad			
Antal badande simanläggningen ⁵	60 740 ⁶	100 000	100 000
Antal sålda entrékort på friluftsbaden	7 991	5 000	8 500
Fritidsgårdar			
Antal besökare på fritidsgårdarna	9 169	12 000	12 000
Simskola			
Antal antagna till sommarsimskola inklusive märkestagning	334	-	400
Turism			
Antal besökande på turistbyrå 15/6–15/8	767	2 000	1 000
Sjöbo marknad			
Antal platser	1 303	1 303	1 303
Beläggningsgrad	92 %	90 %	95 %
Mikaeli marknad			
Antal platser	304	304	304
Beläggningsgrad	96 %	90 %	95 %

⁵ Inklusive skolornas aktiviteter och föreningsverksamhet

⁶ Saknas fullständig statistik för antalet besök av skolorna.

Kulturverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Biblioteken erbjuder informationsförmedling och mediaförsörjning samtidigt som de utgör viktiga mötesplatser. Bibliotek finns i Sjöbo, Blentarp, Lövestad och Vollsjö. I både Lövestad och Blentarp finns meröppna bibliotek. Det ger låntagarna tillgång till biblioteken med självservice utanför den bemannade öppettiden, och ger en ökad tillgänglighet.

Folkbiblioteken i Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Simrishamn och Ystad har ett samarbete, Bibliotek Skåne Sydost, vilket ger låntagarna tillgång till ett större utbud av medier.

Kulturskolan erbjuder utbildning i musik, dockteater, drama, film och dans till kommunens barn och unga 6–19 år.

Kulturaktiviteter bokas för barn och unga i skolor och förskolor. Aktiviteterna har ökat de senaste åren, och finansieras framförallt genom externa medel såsom Skapande skola och bidrag från Svenska Filminstitutet.

Stöd lämnas i olika former till kulturföreningar och studieförbund. Dessutom anordnas kulturprogram tillsammans med föreningar och organisationer i kommunen.

I Sjöbo kommun finns även kommunal kulturverksamhet i form av museet Elfstrands krukmakeri, film- och biografverksamhet på Flora och utställningar på Sjöbo konsthall.

Förändringar i verksamheten

Idrottsanläggningarna och kulturhistoriska miljöer i Sjöbo är i behov av upprustning. För att hantera kulturhistoriska miljöer krävs en strategisk planering som utgår från vilka behov som finns, hur efterfrågan ser ut och vilket ekonomiskt utrymme som finns.

Kommunbidraget har utökats med 0,5 mnkr som kompensation för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 0,4 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 0,1 mnkr.

Investeringarna innefattar bland annat investering i meröppet bibliotek i Sjöbo samt inventarier till kulturskolan och bibliotek. Investeringarna innefattar även viss upprustning av kommunens kulturbyggnader.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Region-Index ska förbättras. Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.

Framtid

Införandet av meröppna bibliotek har visat sig vara en lyckad satsning med besökstal på biblioteksfilialerna på mellan 95–135/vecka. Ett meröppet bibliotek som blir tillgängligt för låntagare utöver den bemannade öppettiden planeras startas i Sjöbo. På sikt kan det bli aktuellt med meröppna bibliotek på fler platser i kommunen.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	2,3	1,0	1,3
Kostnader	17,5	17,4	17,8
Kommunbidrag	15,2	16,4	16,5
Investeringar	1,2	1,9	0,5

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Kulturskola			
Antal elever i kulturskolan	340	430	430
Andel inskrivna elever i aktuell åldersgrupp (%)	11,7	16,1	16,1
Antal ämnen/kurser	43	30	30
Bibliotek			
Antal besökare	55 966	62 000	62 000
Antal utlån	77 269	100 000	100 000
Antal utlån per invånare	4,1	5,3	5,3
Övrigt			
Antal besökare på Elfstrands krukmakeri	499	400	400
Antal besök publika biografprogram	5 598	6 000	6 000
Antal besökare i konsthallen	13 697	15 000	15 000

Teknisk verksamhet avgiftsfinansierad

Verksamhetsbeskrivning

VA-verksamheten ansvarar för att tillhandahålla konsumtionsvatten och omhändertaa avloppsvatten (dag- och spillvatten) för alla fastigheter inom respektive verksamhetsområden i kommunen. Vattenförsörjningen erhålls genom egna grundvattentäkter.

Avfallshanteringen, hämtning av hushållsavfall i kärl och tömning av slam från enskilda avlopp, för kommunens hushåll och verksamheter, utförs av utomstående entreprenör. Insamlingen sker genom fastighetsnära källsortering där det är obligatoriskt att sortera matavfall.

Förändringar i verksamheten

Kraven ökar på VA-enheten från myndigheter och boende att utöka antalet anslutna områden. Verksamheten har ökat de senaste åren med utbyggnad av kommunalt VA i Hemmestorpsområdet och exploatering av nya områden i Sjöbo och Blentarp. Kommunalt VA i Sjöbo sommarby färdigställdes under 2017 och Svansjö byggs ut under 2018.

VA-verksamhetens omfattande investeringar innebär ökade kostnader och leder till ökade avgifter för konsumenten.

VA-taxan är föreslagen att höjas med 3,5 procent på bruksavgiften, för att möta ökade kapitalkostnader i samband med investeringar. Anläggningsavgiftens grundavgift föreslås höjas med 2,5 procent.

Taxan för 2018 gällande både avfall i kärl och slamtömning är oförändrad under första halvan av 2019. Efter ny entreprenadstart kan taxan komma att förändras.

Taxor för VA och renhållning fattas i separata beslut.

För 2019 har den tekniska avgiftsfinansierade verksamheten tilldelats netto 29,8 mnkr för investeringar.

Bristen på råvatten i Äsperöd har lett till kontinuerliga vattentransporter från Sjöbo till Äsperöd. Därför pågår en investering i överföringsledningarna mellan Lövestad och Äsperöd. I budget 2019 finns anslaget 12,0 mnkr för överföringsledningarna. Investeringen beräknas totalt vara på 27,0 mnkr.

Utbyggnad av kommunalt VA i Svansjö innefattar utgifter om 5,0 mnkr och inkomster om 0,3 mnkr år 2019. Den totala budgeten för projektet är på 37,0 mnkr i utgifter och 24,6 mnkr i anslutningsavgifter.

Under 2017 inleddes arbetet med att få en omlastningscentral för hushållsavfall till Sjöbo samtidigt som ett återbruk planeras. Arbetet fortgår och kommer att stå klart 2019, då ny renhållningsentreprenad träder i kraft.

En omlastningscentral i Sjöbo främjar återvinningen av bland annat glas och plast. En annan vinst är den utsläppsminskning som erhålls till följd av minskat antal körda mil. Återbruk är i de flesta fall mer miljövänligt än återvinning då det förlänger en produkts livslängd. Investeringen i en omlastningscentral och återbruk bedöms sammanlagt bli 8,0 mnkr, varav 4,0 mnkr år 2019.

Till det kommer 9,1 mnkr netto i investeringsram för mindre projekt. Investeringsramen inkluderar 1,5 mnkr i anslutningsavgifter.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Ett livskraftigt näringsliv	Antalet kommunala verksamheter som konkurrensutsätts enligt lagen om offentlig upphandling/ anbud ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Total mängd hushållsavfall ska minska (kg/invånare). Andel hushåll anslutna till kommunalt avlopp och vatten ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

De rundabordssamtal som miljöministern tagit initiativ till i processen för nya avfallsregler är nu avslutade. I flera mindre kontroversiella frågor, såsom textilavfall och matavfall, kan det säkert gå att nå samsyn även om det finns fortsatta många detaljer som måste klaras ut.

En framtida exploatering av spårområdet i Sjöbo kommer att kräva sanering av miljöfarliga ämnen. En eventuell sanering kan hamna i miljonklassen. Nyligen har det ställts krav på att tekniska nämnden ska utreda förorenad mark på den nedlagda deponin i Omma. Ytterligare sju nedlagda kommunala deponier förväntas att kräva samma utredning och kontroll de närmaste åren.

Arbetet med att säkra Sjöbo kommuns framtida vattenförsörjning fortsätter och kommer att pågå under flertalet år framöver.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	58,3	59,3	62,2
Kostnader	58,3	59,3	62,2
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0
Investeringar	2,7	36,5	29,8

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
VA			
Antal VA-abonnemang	5 305	5 940	5 635
- varav med enbart vatten	417	620	417
- varav med vatten och avlopp	4 888	5 320	5 218
Avfall			
Antal 4-facks-abonnemang	6 537	6 470	6 600
Antal 2-facks-abonnemang	812	855	750

Teknisk verksamhet skattefinansierad

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten ansvarar för drift, underhåll, förnyelse och nyttjande av allmän platsmark och utbyggnad av kommunens gator, torg, vägar, grönytor, rekreationsområden och allmänna parkeringsplatser. Dessutom återfinns exploateringsverksamhet och allmän markreserv inom verksamhetens ansvarsområde.

Långsiktig planering av trafiken sker genom framtagande av trafiksäkerhetsprogram och trafikledsplaner, som ligger till grund för framtida projektering och byggnation.

Förändringar i verksamheten

Långsiktig planering och prioritering av trafikprojekt sker i enlighet med Trafikplan – Trast (Trafik i en attraktiv stad). Planer finns för Sjöbo tätort samt för byarna Blentarp, Vollsjö, Lövestad, Bjärsjölagård, Sövde och Åsperöd.

En lekplatspolicy och lekplatsplan är under framtagande. I planen ändras ställningstagandet i frågan på vilka platser kommunen ska stå för lekplatser.

Förändringen av antalet kvadratmeter gator, gång- och cykelleder kompenseras via resursfördelningsmodellen för att täcka underhållskostnader och skötsel. Dock är förändringen jämfört föregående år inte tillräckligt stor för att påverka kommunbidraget.

Verksamheten kompensterades 2018 med 0,3 mnkr för kostnader avseende detaljplan på spårområdet. Då utökningen var temporär kvarstår inte medlen.

Kommunbidraget har utökats med 1,2 mnkr som kompensation för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader.

Lägre kostnader i samband vid upphandling av skrivare minskar kommunbidraget med 0,1 mnkr.

Effektiviseringskrav medför att kommunbidraget minskar med 0,5 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 0,3 mnkr.

För att främja kommunens attraktionskraft tilldelas 12,9 mnkr till mindre investeringar.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Positivt klimat för entreprenörskap	Inom ett sammanhängande område i anlutning till väg 11 och 13 ska det finnas minst 10 000 kvm mark tillgänglig för företagsetablering.
Ett livskraftigt näringsliv	Antalet kommunala verksamheter som konkurrensutsätts enligt lagen om offentlig upphandling/ anbud ska öka.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Utbyggnad av vägnät och ökad trafiksäkerhet	Antalet sammanhängande cykelstråk ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen förnybar energi per kvm i de kommunala lokalerna ska öka. Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka

Framtid

Exploateringsverksamheten är en viktig del av kommunens tillväxt och utveckling. Det behövs ta fram en exploateringsplan för att hålla en god framförhållning med investeringsmedel för exploatering.

Framtida exploatering av spårområdet i Sjöbo är förknippad med kostnader för sanering av miljöfarliga ämnen. Exploatering inom tätorterna på mark som tidigare används till industriverksamhet innebär i många fall stora kostnader för att iordningställa marken från förorening.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	19,5	15,8	15,1
Kostnader	44,5	43,7	43,3
Kommunbidrag	25,0	27,9	28,2
Investeringar	13,0	16,3	12,9

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antal kvm asfalt	838 783	829 000	840 200
Antal kvm grönytor inklusive naturmark inom plan	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Energiförbrukning i kWh för gatubelys- ning	1 260 562	1 400 000	1 300 000

Miljö- och hälsoskyddsverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Naturvård och strategiskt miljöarbete bedrivs genom utvecklingen av strategier för att uppnå ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle samt via upprättandet av planeringsunderlag för gröna strukturer, naturvårdsområden och lokala miljömål. Miljöenheten är delaktig i framförallt det strategiska miljöarbetet, men även i arbetet med översikts- och detaljplaner.

Tillsynsinsatserna styrs i stor utsträckning av ett flertal lagar och föreskrifter. Till de mest omfattande uppgifterna hör tillsyn och prövning enligt miljöbalken och livsmedelslagen.

Verksamheten syftar även till att konsumenterna i Sjöbo kommun ska kunna handla, äta mat, dricka vatten och serveras livsmedel som är både säkra och redliga.

Förändringar i verksamheten

Den övergripande inriktningen för 2019 är digitalisering med fokus på fältarbete med stöd av mobila enheter/bärbara datorer samt förberedelser inför införande av automatiserade webbtjänster.

Ett kommunövergripande hållbarhetsprogram förbereds för antagande under 2019.

Kompensation för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 0,4 mnkr.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen icke godkända enskilda avlopp ska minska.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	3,1	2,1	2,1
Kostnader	7,7	7,4	7,8
Kommunbidrag	4,6	5,3	5,7

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antalet inspektionsbesök	718	730	730
Antalet ansöknings- och anmälningsärenden	230	220	220
Antalet klagomålsärenden	119	140	120

Plan- och byggverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten svarar för den fysiska planeringen samt geodata, beviljar bygglov och bedriver tillsyn enligt plan- och bygglagen. Ett viktigt inslag i verksamheten utgör information och rådgivning till allmänheten och näringslivet i plan- och byggfrågor. Tillgänglighet för funktionsnedsatta i samhället återfinns inom verksamhetens ansvarsområde.

Förändringar i verksamheten

Den övergripande inriktningen för 2019 är digitalisering med fokus på förberedelser inför införande av automatiserade webb-tjänster. Digitaliseringen av detaljplaner och övriga planeringsunderlag planeras tillsammans med övriga kommuner inom SÖSK.

En ny översiktsplan som innehåller bland annat utbyggnadsstrategier och landsbygdsutveckling avses färdigställd för antagande under 2019.

Intresset för planändringar och nya detaljplaner har ökat. En detaljplan för cirka 450 bostäder i flerbostadshus i Sjöbo tätorts centrala del förbereds för antagande under 2019.

Antalet inlämnade bygglov förväntas ligga kvar på en fortsatt hög nivå under 2019.

Verksamheten för geodata erbjuder tjänster både till allmänheten och kommunens egna verksamheter. Dessa utökas under 2019 med bland annat kartanalyser av olika slag.

Kompensation för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 0,5 mnkr.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Tillgänglighet och delaktighet	Nöjd-Inflytande-Index ska förbättras.
Samverkan med forskning och utbildning	Samarbetet med forskning, utbildning och innovatörer ska öka.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Framtid

Sverigeförhandlingen har resulterat i bland annat diskussioner om nya stambanesträckningar för höghastighetståg mellan Stockholm–Göteborg och Stockholm–Malmö. Ett stationsläge planeras i centrala Lund. Andra omvärldsförändringar som påverkar samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden framöver är de förestående effekterna av ESS-anläggningen i Brunnsnäs och den nationellt ökade efterfrågan på bostäder (främst hyresrätter) och tillströmningen av nyanlända personer till Skåne.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	3,9	3,2	3,2
Kostnader	8,0	7,2	7,6
Kommunbidrag	4,1	4,0	4,4

Prestationstal

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Antal ansökningar om bygglov	204	200	200
Antal bygganmälningar	212	300	250
Antal klagomålsärenden	50	40	40
Antal ärenden som inte är avslutade/arkiverade	2 238	2 000	2 000

Räddningstjänst

Verksamhetsbeskrivning

Räddningstjänstverksamheten ska bidra till att skapa en trygg och säker miljö för människor att bo, vistas och verka i.

Förebyggande arbete bedrivs i syfte att minska olyckorna genom att räddningstjänsten bistår med råd och anvisningar.

Räddningstjänsten är organiserad i kommunalförbundet Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund. I kommunalförbundet ingår Simrishamn, Tomelilla, Ystads och Sjöbo kommuner.

Brandvårn finns i Klasaröd, Äsperöd och Bjärsjölagård.

Förändringar i verksamheten

För att förbättra arbetsmiljön byggs räddningsstationerna om vilket medför ökade hyreskostnader. Därför utökas kommunbidraget med 0,2 mnkr.

Medlemsavgiften är baserad på invånarantalet. Kompensation för ökade pris- och lönekostnader inklusive kapitalkostnader medför en ökning av kommunbidraget med 0,4 mnkr. Sammanlagt har kommunbidraget ökat med 0,6 mnkr.

Mål

Inriktningsmål	Indikatorer
Ett gott liv och en aktiv fritid	Nöjd-Medborgar-Index ska förbättras.
Hållbar utveckling	Andelen miljöfordon i den kommunala verksamheten ska öka.

Ekonomi

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Kostnader	13,8	14,2	14,8
Kommunbidrag	13,8	14,2	14,8

Räkenskaper

Resultatbudget

mnkr	Not	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter	1	249,5	194,0	207,0	219,8
varav jämförelsestörande post		0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	2	-1 224,1	-1 217,9	-1 270,0	-1 322,4
varav jämförelsestörande post		0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar		-27,2	-31,6	-34,9	-38,1
Verksamhetens nettokostnader		-1 001,8	-1 055,5	-1 097,9	-1 140,7
Skatteintäkter	3	791,6	810,8	835,9	866,9
Generella statsbidrag och utjämning	4	209,9	249,3	262,2	263,7
Finansiella intäkter	5	11,0	11,1	11,1	11,1
Finansiella kostnader	6	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Resultat före extraordinära poster		10,0	10,6	13,0	6,9
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		10,0	10,6	13,0	6,9

Avstämning mot balanskravet och beräkning av resultatutjämningsfond

mnkr	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Realisationsvinster	0	0	0,0	0,0
Synnerliga skäl: Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	10,0	10,6	13,0	6,9
Medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	10,0	10,6	13,0	6,9

Balansbudget

mnkr	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	1,0	3,0	3,0	3,0
Immateriella anläggningstillgångar	460,9	475,5	512,0	529,5
Materiella anläggningstillgångar	57,8	58,0	58,0	58,0
Finansiella anläggningstillgångar				
Summa anläggningstillgångar	519,7	536,5	573,0	590,5
Bidrag till statlig infrastruktur	10,1	8,6	8,4	8,2
Omsättningstillgångar				
Fordringar	114,2	101,7	101,7	101,7
Exploateringsverksamhet	10,9	9,9	9,9	9,9
Kortfristiga placeringar	51,5	76,0	76,0	56,0
Kassa och bank	52,5	60,7	37,6	46,6
Summa omsättningstillgångar	229,1	248,3	225,2	214,2
SUMMA TILLGÅNGAR	758,9	793,4	806,6	812,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Resultat	10,0	10,6	13,0	6,9
Resultatutjämningsreserv	77,4	77,4	77,4	77,4
Övrigt eget kapital	376,9	399,3	409,9	422,9
Summa eget kapital	464,3	487,3	500,3	507,2
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	9,4	8,9	9,1	8,8
Andra avsättningar	1,4	0,7	0,4	0,1
Summa avsättningar	10,8	9,6	9,5	8,9
Skulder				
Långfristiga skulder	74,9	78,4	78,7	78,7
Kortfristiga skulder	208,9	218,1	218,1	218,1
Summa skulder	283,8	296,5	296,8	296,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	758,9	793,4	806,6	812,9
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER				
Pensionsförpliktelser	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga borgensåtaganden	819,1	859,1	859,1	859,1

Kassaflödesbudget

mnkr	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	10,0	10,6	13,0	6,9
Justering för avskrivningar	27,2	31,6	34,9	38,1
Justering för upplösning bidrag till statlig infrastruktur	0,2	0,2	0,2	0,2
Justering för upplösning av förutbetalda intäkter	-0,5	-0,5	-0,7	-1,0
Justering för realisationsvinster/förluster	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	0,2	0,2	0,2	0,2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	37,1	42,1	47,6	44,4
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga placeringar	0,0	50,0	0,0	20,0
Ökning (-)/minskning (+) exploatering	3,5	0,0	0,0	0,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	40,6	92,1	47,6	64,4
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Investering i materiella anläggningstillgångar	-75,5	-63,4	-71,1	-55,3
Investeringsbidrag inklusive anslutningsavgifter	2,5	1,8	1,0	1,0
Försäljning materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-73,3	-61,9	-70,4	-54,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning långfristiga fordringar	0,1	0,0	0,0	0,0
Minskning av avsättning på grund av utbetalningar	-0,3	-0,3	-0,3	-0,8
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-0,2	-0,3	-0,3	-0,8
Beslut om bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-32,9	29,9	-23,1	9,0
Likvida medel vid årets början*	85,4	30,8	60,7	37,6
Likvida medel vid årets slut	52,5	60,7	37,6	46,6

* Värdet 2019 är justerat efter senaste utfallet

Noter

mnkr	Not	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter	1	249,5	194,0	207,0	219,8
varav jämförelsestörande post		0,0	0,0	0,0	0,0
varav reavinst		0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	2	1 224,1	1 217,9	1 270,0	1 322,4
varav jämförelsestörande post		0,0	0,0	0,0	0,0
Skatteintäkter	3				
Kommunalskatt		791,6	808,6	835,3	867,8
Slutavräkning 2015		0,0	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning 2016		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter		791,6	808,6	835,3	867,8
Generella statsbidrag och utjämnning	4				
Inkomstutjämnning		216,7	231,2	241,2	248,7
Kostnadsutjämnning		-38,7	-31,0	-26,0	-25,0
Strukturbidrag (eftersläpning)		0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag		-5,4	6,1	11,1	9,7
Särskild satsning		4,3	4,6	2,8	0,0
Utjämningsavgift LSS		-9,0	-5,5	-5,6	-5,7
Kommunal fastighetsavgift		42,0	41,7	41,7	41,7
Summa stb och utj bidrag		209,9	247,1	265,2	269,4
Finansiella intäkter	5				
Utdelning aktier andelar		6,0	6,0	6,0	6,0
Utdelning fonder		0,0	0,0	0,0	0,0
Ränteintäkter		0,7	0,8	0,8	0,8
Borgensavgift		4,0	4,0	4,0	4,0
Intern ränta		-8,3	-7,6	-8,3	8,9
Återföring nedskrivning orealiserade vinster, värdepapper					
Övriga finansiella intäkter		0,3	0,3	0,3	0,3
Eliminering intern ränta		8,3	7,6	8,3	-8,9
Summa finansiella intäkter		11,0	11,1	11,1	11,1
Finansiella kostnader	6				
Räntor anläggningslån		0,0	0,0	0,0	0,0
Ränta koncernkonto		0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga räntekostnader		0,2	0,2	0,2	0,2
Bankkostnader		0,2	0,2	0,2	0,2
Intern ränta		1,1	1,1	1,1	1,1
Ränta pensionsavsättning		0,2	0,2	0,2	0,2
Nedskrivning orealiserade vinster, värdepapper					
Övriga finansiella kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminering intern ränta		-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Summa finansiella kostnader		0,7	0,7	0,7	0,7

Driftbudget per nämnd

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunstyrelse					
Kommunövergripande verksamhet	49,3	54,6	57,3	59,0	60,9
Politisk verksamhet	4,0	5,1	4,7	4,9	5,0
Vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder och integrationsverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turism – och fritidsverksamhet	38,7	38,1	0,4	0,4	0,4
Kulturverksamhet	2,8	3,0	0,0	0,0	0,0
Räddningstjänst	13,8	14,2	14,8	15,2	15,7
Summa	108,6	115,0	77,2	79,5	82,0
Familjenämnd					
Politisk verksamhet	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9
Individ – och familjeomsorg	51,6	49,1	53,8	55,5	57,2
Förskole –, fritidshems – och grundskoleverksamhet	355,6	359,1	376,9	391,4	410,5
Gymnasieskola	82,6	89,5	101,2	106,1	106,0
Vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder och integrationsverksamhet	8,4	11,9	12,8	13,5	14,4
Fritidsverksamhet	5,3	5,6	5,3	5,4	5,7
Kulturverksamhet	12,5	13,4	15,1	15,6	16,4
Summa	516,9	529,4	565,9	588,4	611,1
Vård – och omsorgsnämnd					
Kommunövergripande verksamhet	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Politisk verksamhet	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	100,8	101,7	108,1	112,3	116,0
Äldreomsorg	196,2	203,1	214,3	225,0	236,6
Summa	297,5	305,4	323,0	337,9	353,2
Teknisk nämnd					
Politisk verksamhet	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Teknisk verksamhet – skattefinansierad	25,1	27,9	28,2	29,4	31,1
Teknisk verksamhet – avgiftsfinansierad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Turism – och fritidsverksamhet	0,0	0,0	39,2	39,9	40,7
Kulturverksamhet	0,0	0,0	1,4	1,5	1,5
Summa	25,2	28,0	68,9	70,9	73,4
Samhällsbyggnadsnämnd					
Politisk verksamhet	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Miljö – och hälsoskyddsverksamhet	4,6	5,3	5,7	5,9	6,1
Plan – och byggverksamhet	4,1	4,0	4,4	4,6	4,8
Summa	9,1	9,7	10,5	10,9	11,3
Valnämnd					
Politisk verksamhet	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0

mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Överförmyndarnämnd					
Politisk verksamhet	2,6	2,5	2,6	2,7	2,7
Revision					
Politisk verksamhet	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Finansiering					
Lönekompensation centralt	0,0	4,7	2,7	3,6	3,6
Lokalbank	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5
Teknisk skattefinansierad verksamhet	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Gymnasieverksamhet	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Till kommunstyrelsens disposition	0,0	7,7	7,0	7,0	7,0
Kommunövergripande verksamhet	1,0	2,6	0,0	0,0	0,0
Summa	0,6	15,0	10,2	11,1	11,1
Pensioner, politisk verksamhet	-0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Pensioner, övrig verksamhet	-0,6	2,2	1,9	2,2	2,2
Intern ränta kostnad	-7,3	-8,3	-7,6	-8,3	-8,9
Intern ränta intäkt	0,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Verksamhetens nettokostnad	953,6	1 001,8	1 055,5	1 097,9	1 140,7

Investeringsbudget

mnkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunstyrelse			
<i>Kommunövergripande verksamhet</i>			
Investeringsram	2,2	3,2	1,7
Summa kommunstyrelsen	2,2	3,2	1,7
Familjenämnd			
<i>Individ – och familjeomsorg</i>			
Investeringsram	0,5	0,3	0,5
<i>Förskole – , fritidshems – och grundskoleverksamhet</i>			
Investeringsram	2,5	2,5	2,5
<i>Gymnasieverksamhet</i>			
Investeringsram	6,9	6,6	3,3
<i>Vuxenutbildning, arbetsmarknadsåtgärder och integrationsverksamhet</i>			
Investeringsram	0,1	0,1	0,1
<i>Turism – och fritidsverksamhet</i>			
Investeringsram	0,1	0,1	0,1
<i>Kulturverksamhet</i>			
Investeringsram	0,3	2,5	3,3
Summa	10,4	12,1	9,8
Vård och omsorgsnämnd			
<i>Verksamhet för personer med funktionsnedsättning</i>			
Investeringsram	1,0	0,5	0,5
<i>Äldreomsorg</i>			
Investeringsram	4,8	4,5	3,2
Summa	5,8	5,0	3,7
Samhällsbyggnadsnämnd			
<i>Miljö – och hälsoskyddsverksamhet</i>			
Investeringsram	–	–	–
<i>Plan – och byggverksamhet</i>			
Investeringsram	–	–	–
Summa	0,0	0,0	0,0

mnkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Teknisk nämnd			
<i>Turism – och fritidsverksamhet</i>			
Investeringsram	0,6	4,6	0,5
<i>Kulturverksamhet</i>			
Investeringsram	0,2	0,1	0,1
<i>Teknisk verksamhet – skattefinansierad</i>			
Investeringsram	10,9	11,3	13,2
Utbyggnad av gc –väg området kring Kärnan Lilla			
Norregatan/Lillgatan		8,0	
Ombyggnad Östergatan/ Norregatan		0,5	
Ombyggnad Hotellgatan och Järnvägsgatan			0,5
Exploatering	2,0	7,0	8,0
Summa teknisk skattefinansierad verksamhet	12,9	26,8	21,7
Summa investeringar skattefinansierad verksamhet	32,1	51,8	37,5
<i>Teknisk verksamhet – avgiftsfinansierad</i>			
Investeringsram utgifter	10,6	13,1	17,1
Överföringsledning Lövestad –Äsperöd	12,0		
Ombyggnad Heinge vacuum		4,0	
Investeringsram anslutningsavgifter	-1,5	-1,0	-1,0
Utbyggnad av kommunalt VA i Svansjö	5,0		
Utbyggnad av kommunalt VA i Svansjö	-0,3		
Utbyggnad kommunalt VA i Hemmestorps Eke		0,7	
Utbyggnad kommunalt VA i Hemmestorps Eke			
Utbyggnad kommunalt VA i Ljungbacken		0,8	
Utbyggnad kommunalt VA i Ljungbacken			
Utbyggnad kommunalt VA i Södergård			1,0
Utbyggnad kommunalt VA i Södergård			
Modernisering Lövestad ARV		1,0	
Omlastningscentral och återbruk	4,0		
Summa investeringar avgiftsfinansierad verksamhet	29,8	18,6	17,1
TOTALA NETTOINVESTERINGAR	61,9	70,4	54,6

Resursfördelningsmodellen

Befolkningsprognos

Åldersklass	31/12 2018	31/12 2019	Befolkning budget 2019 genomsnitt	Befolkning budget 2018	Förändring befolkning genomsnitt 2018-2019
1-5 år	1 090	1 094	1 092,0	1 072	20
6 år	222	218	220,0	232	-12
7-9 år	658	684	671,0	623	49
10-12 år	653	652	652,5	613	40
13-15 år	600	581	590,5	610	-20
16-18 år	637	665	651,0	594	58
65-79 år	3 377	3 426	3 401,5	3 332	70
80-89 år	909	926	917,5	874	44
90- år	184	189	186,5	187	-1

Resurser utifrån befolkningsförändring

Åldersklass	Kostnad per invånare tkr	Befolkning budget 2019	Kommunbidrag mnkr
Förskole- och fritidshems- samt grundskoleverksamhet			
1-5 år*	104,0	1 092	113,5
6 år	122,8	220	27,0
7-9 år	137,7	671	92,4
10-12 år	116,4	653	76,0
13-15 år	115,2	591	68,0
Summa			376,9
*Andel som efterfrågar plats i förskolan har i budget 2019 minskat från 93,0 % till 91,9 %, vilket beaktats i kostnad per invånare.			
Gymnasiet			
16-18 år	154,5	651	100,6
Äldreomsorg			
65-79 år	17,0	3 402	57,8
80-89 år	98,2	918	90,1
90- år	356,1	187	66,4
Summa			214,3

Resursfördelningsmodell teknisk skattefinansierad verksamhet

	Kostnad per kvadrat-meter, kr	Förändring antal kvadrat-meter 2018	Kommunbidrag mnkr
Gata och cykelled	6,25	1 320	0,0
Justering gata och cykelled 2017	6,25	206	0,0
Antal kvadratmeter gata och cykelled 2019-01-01			840 103

Styrprinciper för Sjöbo kommun

God ekonomisk hushållning för Sjöbo kommuns del blir att även fortsättningsvis klara balansgången mellan uppsatta mål och *en ekonomi i balans*. En annan viktig faktor utgörs av en god budgetföljsamhet och uppföljning tillsammans med förmåga att vid behov vidta korrigerande åtgärder. Nämnderna erhåller budgeten i form av ett kommunbidrag, som inrymmer såväl avskrivningskostnader som interna poster. Det åligger sedan nämnderna att inom de ekonomiska ramarna uppfylla de mål och lagar som gäller för verksamheten.

Den ekonomiska uppföljningen till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen sker genom uppföljningsprognoser, delårsrapporter och årsbokslut.

Budget

Kommunfullmäktige fastställer ett eller flera kommunbidrag per nämnd. Utifrån kommunfullmäktiges beslut ska nämnden upprätta en mer detaljerad internbudget, där fördelningen mellan intäkter och kostnader framgår.

Bruttobudgetering och bruttoredovisning ska tillämpas för att uppnå jämförbarhet mellan budget och redovisning. Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna kommunbidrag och därigenom förfogar nämnderna själva över att budgetera intäkter och kostnader.

Verksamhet som begrepp används för att ange anslagsbindning både vad gäller drift och mindre investeringar. Nämnden får omdisponera medel för drift och mindre investeringar mellan de verksamheter som nämnden ansvarar för, förutsatt att de uppfyller de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt. Tekniska nämnden kan inte göra omdisponering mellan skattefinansierad verksamhet och affärsverksamhet.

Ökade kapitaltjänstkostnader till följd av beviljade investeringar hanteras enligt följande:

Verksamhet	Ersättningsmodell
Verksamheter som erhåller resurstilldelning utifrån resursfördelningsmodell	Resursfördelningsmodellen
Avgifts-/intäktsfinansierad verksamhet	Ska finansieras via taxan/intäkten
Övrig verksamhet	Utökad kommunbidrag

Resursfördelning

Kommunen har en modell för att räkna ut resurserna till förskole- och fritidshems- och grundskoleverksamheten, äldreomsorgen, gymnasieverksamheten och delar av teknisk skattefinansierad verksamhet. För äldreomsorgen, gymnasieverksamheten och förskole- och skolbarnsomsorg samt grundskoleverksamhet baseras uträkningsmodellen på prognostiserat antal invånare i olika åldersklasser. Inom teknisk skattefinansierad verksamhet förändras resurserna utifrån antalet kvadratmeter gata och cykelväg som nämnden ansvarar för vid ingången av budgetåret.

Nämnden ansvarar för eventuella avvikelser mellan utfall och prognos i befolkningsantalet. De av kommunfullmäktige fastställda kommunbidragen påverkas inte vid avvikelser i befolkningsunderlaget under verksamhetsåret.

Investering, finansiell leasing och lokalförhyring

Kommunfullmäktige fastställer dels en investeringsram för projekt som understiger 5 mnkr, dels en investeringsbudget för varje ett- eller flerårigt projekt som uppgår till 5 mnkr eller mer.

Om totalutgiften för ett investeringsprojekt uppgår till 5 mnkr eller mer ska nämnd inhämta igångsättningstillstånd från kommunstyrelsen. I de fall ett investeringsprojekt inte startas och budgeten därmed inte tas i anspråk under det år som det finns upptaget i budgeten, så måste

nämnd ansöka om nytt investeringsbelopp för att kunna genomföra investeringen. *Projekt som ingår i ramen för mindre investeringar ombudgeteras endast i undantagsfall.* Anslag som inte tagits i anspråk under budgetåret kvarstår inte. Om underskott prognostiseras för investeringsprojekt ska nämnden i första hand lösa underskottet genom omdisponering från nämndens investeringsram för mindre projekt. När denna möjlighet är uttömd kan ansökan om tilläggsanslag göras. Då projekt som överstiger 5 mnkr avslutas ska de slutredovisas av nämnden vid nästkommande delårs- eller årsredovisning.

Vid förhyrning av lokaler och tecknande av hyresavtal ska nämnderna använda resursperson från kommunstyrelsen som biträde vid förhandling av hyresavtalet. Kommunstyrelsens tillstånd ska inhämtas innan hyreskontrakt kan tecknas. Tecknande av hyresavtal för bostäder är undantaget från vad som här anges.

Leasing i kommunen jämföras med upplåning. Den prövas och beslutas av kommunstyrelsen.

Uppföljning

Nämnd ska inge utfallsprognos och delårsrapport till kommunstyrelsen enligt särskilt upprättade årliga anvisningar. Nämndernas rapporter utgör grund för kommunledningsförvaltningens kommundemensamma rapport. Kommunstyrelsen ska behandla uppföljningsprognosen medan kommunfullmäktige ska behandla delårsrapporten.

Nämnderna är ansvariga för att följa budgeten inom sina respektive områden och för att besluta och genomföra åtgärder så att verksamheten bedrivs inom de ramar, riktlinjer och målsättningar som kommunfullmäktige har fastställt. Avvikelse i förhållande till budgeten ska skriftligen förklaras av berörd förvaltning, som underlag för nämnds ställningstagande till uppföljningsprognos och delårsrapport. När obalans råder mellan ekonomiska krav och verksamhetens krav, är det ekonomiska kravet överordnat verksamhetskraven i avvaktan på politisk behandling. Nämnderna har såväl befogenheter som skyldigheter att vidta åtgärder både för att hålla budgetens ram och för att genomföra budgetens intentioner.

När en avvikelse befaras, ska nämnden omedelbart vidta åtgärder. Nämndens ansvar består i att antingen själv besluta om åtgärder eller ge

förslag till kommunfullmäktige. Utgångspunkten bör vara att frågan kan överföras till kommunfullmäktige endast i de fall där nämnden helt saknar möjlighet att vidta åtgärder inom det egna ansvarsområdet.

Åtgärder av större vikt som vidtagits av nämnd ska löpande redovisas i nästkommande utfallsprognos/delårsrapport till kommunstyrelsen/kommunfullmäktige. Åtgärder som berör fler nämnder ska samverkas med berörda. Nämnd ska för egen del behandla ekonomisk uppföljning regelbundet.

Årsanalys

Nämnd ska sammanställa och avsluta räkenskaper i ett bokslut/årsanalys.

Redovisning

Redovisningen styrs av kommunal redovisningslag, övrig lagstiftning och god redovisningssed. Kommunstyrelsen tolkar och fastställer tillämpning för Sjöbo kommun och utfärdar regler och anvisningar i samband med detta.

Nämnderna ansvarar för att den flerdimensionella kodplanen används konsekvent och genomtänkt inom respektive nämnds alla verksamheter.

Köp av interna varor och tjänster

Genom en affärsmässig syn på internt köp av varor och tjänster eftersträvas ett synsätt som bidrar till att skapa förutsättningar för ett affärsmässigt val av olika resursinsatser. Kostnadsmedvetenhet och en bättre hushållning med resurserna eftersträvas genom information om vilka kostnader som är förenade med de tjänster som tillhandahålls internt.

Interndebiteringen utgör ett stöd i arbetet med att skapa en rättvisande bild av kostnaden för respektive verksamhet.

Relationerna ska präglas av affärsmässighet och kommunens bästa (kommunnyttan) ska alltid sättas före effekten hos nämnd, vid eventuell konflikt mellan dessa intressen. Vid internt köp av tjänster ska det finnas avtal som reglerar förhållandet mellan förvaltningarna. Avtalen ska reglera förhållanden som kvalitet, leverans, prissättning, uppsägning och så vidare. För att uppnå de effekter som eftersträvas är det av vikt

att beställaren kan påverka volym och kvalitet och att detta återspeglas i prissättningen.

Kommunstyrelsen avgör tvister där interna parter inte kan enas vid förhandling, till exempel på grund av skilda ståndpunkter i förhållande till kommunnytta.

Spelreglerna för det interna köp- och försäljningssystemet ska bidra till att stämma av de interna produktionsenheternas resultat och avgöra dessa funktioners effektivitet.

Utöver överenskomna kvalitetsförändringar får interna leverantörer maximalt höja priser enligt den kompensation för priser och löner som tillämpas i budgetprocessen. Prisjustering ska ske efter dialog med beställaren där även möjlighet till effektiviseringar särskilt diskuteras.

Debitering av internt köp ska göras om värdet av varan/tjänsten står i rimligt förhållande till den administrativa kostnaden för debiteringen. Internfakturerings till mindre värde ska undvikas och internfakturer under 200 kr bör inte förekomma.

Det är den part som levererat varan/tjänsten som svarar för att intern faktura skickas. I de fall där intern vara/tjänst erhålls med regelbundenhet faktureras den interna kunden per månad, för att underlätta resultatuppföljning och delårsbokslut. I de fall det avser en vara/tjänst som inte är återkommande ska fakturering ske senast 30 dagar efter utförd leverans/tjänst. Bokföring av interna mellanhavanden avslutas helt per kalenderår och internfakturering får endast avse de varor/tjänster som levererats innevarande år.

Ordlista

Anläggningstillgångar är tillgångar avsedda för stadigvarande innehav såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning är en fördelning av kostnaden för en tillgång över nyttjandeperioden.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika, men där det finns osäkerhet om beloppets storlek eller betalningstidpunkt.

Balanskravet innebär att kommunen inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen vid årets slut.

Driftbudget visar verksamheternas externa och interna intäkter/kostnader.

Eget kapital är skillnaden mellan bokförda tillgångar och skulder.

Extraordinära intäkter/kostnader saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet. De är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet och de uppgår till väsentliga belopp.

Intern ränta är kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster anger viktiga transaktioner eller händelser som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse.

Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten. Slutsumman utgörs av förändring av likvida medel.

Kommunbidrag är skattemedel som skjuts till för att finansiera en verksamhet.

Kortfristiga fordringar och skulder är fordringar/ skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel är kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar och värdepapper som statsskuldväxlar och bankcertifikat.

Långfristiga fordringar och skulder är fordringar/skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Medelskattkraft anger antal skattekoronor per invånare i riket.

Omsättningstillgångar är tillgångar som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrådsartiklar.

Resultaträkningen visar årets ekonomiska resultat och hur det har uppkommit.

Resultatutjämningsreserv (RUR) Kommunallagen medger möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv som sedan kan användas i balanskravsutredningen för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Skattekraft anger antal skattekoronor per invånare.

Skatteunderlag avser totala beskattningsbara inkomster.

Soliditet redovisar hur stor del av tillgångarna som finansieras av eget kapital. Soliditeten beskriver den långsiktiga betalningsförmågan.

Tillgång är en resurs som kontrolleras till följd av inträffade händelser och som förväntas ge ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

Årsarbetare innebär att de anställdas beräknade arbetstid har räknats om till heltidstjänster.

Utdrag ur kommunfullmäktiges protokoll 2018-12-19, § 147

1. Mål och inriktning för Sjöbo kommuns olika verksamhetsområden godkänns enligt bilaga. (sid. 15–19 och 31–55),
2. Driftbudget för år 2019 godkänns inklusive kommunbidrag för respektive verksamhet och nämnd enligt bilaga. (sid. 66-67)
3. Investeringsbudget för 2019 godkänns enligt bilaga. (sid. 68–69)
4. Resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för 2019 godkänns enligt bilaga. (sid. 62–64)
5. Ekonomisk plan för åren 2020 och 2021 godkänns enligt bilaga. (sid. 62–64)
6. Ram för Sjöbo kommuns upplåning 2019 fastställs till 75 mnkr inkl. checkkrediten.
7. Skattesats för kommunalskatt 2019 i Sjöbo kommun fastställs till 20,92 %.
8. Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beviljade anslag i 2019 års budget besluta om justering av kommunbidrag i ärenden av icke principiell karaktär.
9. Fastställa styrprinciper för Sjöbo kommun enligt bilaga. (sid. 71–73).
10. Godkänna att nämnderna fastställer internbudgeten för 2019 senast den 31 januari 2019.
11. Ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av resursfördelningsmodellen som ska presenteras för kommunstyrelsen i januari 2019.

Kontakta Sjöbo kommun

Telefon

0416-270 00

Besöksadress

Kommunhuset, Gamla Torget,
Sjöbo

Postadress

Sjöbo kommun
275 80 Sjöbo

E-post

kanslihuset@sjobo.se

